

TÜRKİYE'DE EDEBİYAT SOSYOLOJİSİ LİTERATÜRÜ -BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ-

Köksal ALVER*

I.

Edebiyat sosyolojisi, edebiyat ile toplumsal alan (toplumsal olgular/olaylar) arasındaki ilişkileri inceleyerek, edebiyat-toplum ilişkisinin değişik yönlerini, yansımalarını ortaya koymaya çalışmaktadır. Edebiyat sosyolojisi, temelde edebî eserleri merkezi alan olarak seçmektedir. Ancak bütünüyle edebî eserlerin içerikleriyle (konu, muhteva, metin) kendisini sınırlandırarak salt metin merkezli bir araştırma gerçekleştirmemektedir. Bunun ötesinde edebiyat sosyolojisi, *edebiyat ilişkileri*ni kendisine merkezi tema olarak seçmektedir. Buna göre edebî metin dolayımında oluşan ilişkiler, kümeler, gruplar, aktörler ve ilişki ağları, yazar, metin, okur kitlesi, yazar kuşakları, yayıncılık, okuma sorunu ve okuma nedenleri/sonuçları gibi meseleler *edebiyat ilişkileri* kavramının alanını oluşturmakta ve böylece edebiyat sosyolojisinin de mecrasını belirlemektedir. Sözü edilen olguların her birinin karşılıklarını, açılımlarını kendi yöntemleriyle ayrıntılı bir şekilde ele alan edebiyat sosyolojisi, yalnızca edebi eserler ile bu eserlerin içinde doğdukları toplumsal kesimlerin ortak bilinçleri arasında bağlantı kurmakla kendi alanını sınırlandırmamaktadır. Bunun ötesinde disiplinin amacı, eser-toplum ilişkisinin tüm boyutlarını içerecek analizlere ulaşmaktır. R. Escarpit'in, edebiyat sosyolojisinin dört unsur bağlamında oluştuğunu belirtmesi, disipline bir açılım kazandırmıştır. Bu yaklaşıma göre edebiyat sosyolojisi ürün/eser, yazar, okur, basım/yayım unsurlarını ayrı ayrı incelemektedir (Escarpit, 1992). Sözü edilen yaklaşım, açıklamaya çalıştığımız *edebiyat ilişkileri* kavramının oluşumunda olduğu kadar, edebiyat sosyolojisinin metnin sınırlarından kurtulması açısından da önemli bir yaklaşımdır.

Edebiyat sosyolojisi, akademik ve bilimsel bir nitelik kazanmaktan evvel, edebiyat-toplum (toplumsal kurumlar/toplum ilişkileri) çerçevesinde yapılan çalışmalar, incelemeler kanalıyla bir çıkış göstermiştir. 19. yüzyılda Batı'da bu

---

* Yrd. Doç. Dr. Selçuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü.

tür çalışmaların ilk örnekleri verilmiş ancak özellikle 20. yüzyılda söz konusu çalışmalar belli yöntem ve bakış açısıyla gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Daha sonra bilimsel ve akademik bir nitelik kazanan edebiyat sosyolojisi çok çeşitli araştırmalar ve çalışmalara esin kaynağı olmuştur. Edebiyat sosyolojisinin gerek akademik disiplin gerekse toplum-edebiyat çalışmaları çerçevesinde Batı'da neşvü nema bulmasında belli başlı isimlerin katkıları olmuştur. Bu isimler arasında Mme de Stael, Hippolyte Taine, Louis de Bonald, Wilhelm Dilthey, Georg Lukacs, Gustave Lanson, Lucien Goldmann, Mihail M. Bahtin, genelde Frankfurt Okulu mensupları özelde Leo Lowenthal, Theodore W. Adorno gibi kuramcılar ve daha sonraları Robert Escarpit, Guy Michaud, Pierre Macherey, Lewis Coser, Alan Swingewood, Terry Eagleton, Raymond Williams, Francis E. Merrill, Diana F. Laurenson, John Hall, John Orr, Marry F. Rogers, Wendy Griswoold sayılabilir. Bugün Batı'da artık edebiyat sosyolojisi önemli bir çalışma alanı olarak kabul edilmekte ve çok sayıda yayına (kitap/makale/bildiri vb) konu olmaktadır. Çok yönlü ve disiplinler arası bir birim olarak kabul gören edebiyat sosyolojisi, birçok üniversitenin sosyoloji bölümlerinin ders müfredatında da yerini almıştır.

Türkiye'de edebiyat sosyolojisi akademik bir disiplin çerçevesinde ancak 20. yüzyılın ikinci yarısından sonra yaygınlık kazanmıştır. Ancak, edebiyatı toplumsal olay ve olgular çerçevesinde değerlendirme, açıklama ve okuma eğilimi daha gerilere kadar götürülebilir. Bu gerçekten hareketle biz Türkiye'de edebiyat sosyolojisi çalışmalarının genelde iki eğilim içinde değerlendirmek gerektiğine inanıyoruz. İlki, edebiyat ile toplumsal alan arasında ilgi kurarak sosyolojik okuma/sosyolojik eleştiri (Alver, 2004) gerçekleştiren çalışmalar; diğeri ise bir bilimsel disiplin ve araştırma alanı olarak varlık kazanan, belli yöntem ve bakış açısına ulaşmış edebiyat sosyolojisi çerçevesinde yapılan çalışmalar. Bu temel bakıştan hareket edildiğinde Türkiye'de edebiyat sosyolojisi çalışmalarının önemli bir yekûn tuttuğu söylenebilir. Edebiyatı toplumsallık bağlamında okuyan her yazar yahut girişim, benimsediği yöntemin adını *edebiyat sosyolojisi* şeklinde belirlememiş olabilir. Böyle bir belirleme ve adlandırma daha çok akademik düzlemde önemsenmiştir. Önemli olan çalışmaların oturduğu zemin olduğu için, ister ad konulsun ister konulmasın o zemine göre değerlendirme yapmak gerekmektedir.

Türkiye'de edebiyat sosyolojisi çalışmalarının üç grup tarafından gerçekleştirildiği ve geliştirildiği görülmektedir. Hem edebiyat ile toplumsallık

arasında ilgi kurarak hem de bizzat bilimsel bir disiplin çerçevesinde çalışmalarını sürdürerek edebiyat sosyolojisine katkıda bulunan gruplar arasında *Sosyologlar, Sosyal Bilimciler, Yazar, Eleştirmen ve Edebiyatçıları* gösterebiliriz. Böylesi bir tasnifte edebiyat sosyolojisine azımsanmayacak sayıda kalemin katkıda bulunduğu görülmektedir. Ne ki Türkiye’de edebiyat sosyolojisi kavramının yaygınlaşmamış olması ve bir disiplin halinde ise fazla gelişmemiş ve ilgi çekmemiş olması dikkat çekici bir durumdur. Bu durumun çeşitli nedenleri olabilir. Alanda çalışan araştırmacıların ortak çalışmalar yapmamış olması, birbirlerinden habersiz oluşları ve çalışmaların dağınıklığı söz konusu durumu doğurmuştur. Edebiyat sosyolojisinin edebiyatçıların mı sosyologların mı *miri malı* olduğu konusunda tam bir mutabakat sağlanmış değildir. Bu elbette sıradan bir sorundur ancak disiplinin yerleşmesini geciktiren bir neden olmuştur. Bu nedenlerin yanında edebiyat sosyolojisi çalışmalarını ideolojik yaklaşımları çerçevesinde değerlendiren, geliştiren kimi girişimlerin de alanın önüne engel olarak çıktığı söylenebilir. Edebiyatı doğrudan ve tamamen toplumsal kimliğin, ait olunan grubun, benimsenen ideolojinin yansıması olarak gören yaklaşım aynı tarz çalışmaları sürdürdüğü için alanın gelişmesi noktasında engel oluşturmuştur. Oysa edebiyatı bütünsel açıdan değerlendirmek ve sadece ideolojik yönelimin (ki bu elbette edebiyat eserlerine içkindir) yansıması olarak değerlendirmemek gerekmektedir. Daha ötede edebiyatın toplumla geliştirmiş olduğu iletişim boyutunu dikkatlere sunmaya çalışılmalıdır.

Türkiye’de sosyologların (ve kimi felsefecilerin) edebiyata ilgisinin (genel sosyoloji literatürü göz önünde bulundurulduğunda) sınırlı olduğu söylenebilir. Türk sosyologları (ve felsefecileri) arasında edebiyatla ilgilenmiş isimler arasında şunlar sayılabilir: Ziya Gökalp, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Niyazi Berkes, Behice Boran, Mediha Berkes, Nurettin Şazi Kösemihal, Cahit Tanyol, Baykan Sezer, Şerif Mardin, Sabahattin Güllülü, Nermi Uygur, Ahmet İnam, Ömer Naci Soykan. Ziya Gökalp, romanın toplumsal değişimde etkili olduğunu ve toplumları dönüştürdüğünü belirtmiştir (Gökalp, 1980). Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu’nun *Bayburtlu Zihni: Bir Edebiyat Sosyolojisi Denemesi* (1950) başlıklı eseri hem dönem itibariyle hem de ilk çalışmalardan biri olması bakımında önemlidir. Fındıkoğlu’nun 1927 yılında yayınlanan *Erzurum Şairleri* adlı çalışması da onun edebiyata ilgisini göstermektedir. Ancak ne yazık ki, Fındıkoğlu sonraki yıllarda edebiyat sosyolojisi ile ilgilenmemiş ve böylece alan daha önce inkişaf etme imkanına kavuşamamıştır. 1940’lı yılların önde gelen

sosyologlarından Niyazi Berkes, Behice Boran ve Mediha Berkes'in her biri edebiyat ve edebiyatçılar üzerine yazmışlardır. Berkes'ler özellikle Hüseyin Rahmi üzerinde durmuşlardır. Behice Boran'ın ölümünden sonra kitaplaşan yazılarını ihtiva eden *Edebiyat Yazıları* (1992) onun edebiyat sosyolojisine ilgi gösterdiğini belgelemektedir. Nurettin Şazi Kösemihal, Türkiye'de edebiyat sosyolojisinin akademik ve bilimsel nitelik kazanmasında öncü rolü oynamıştır. Üniversitede edebiyat sosyolojisi dersini 1965-66 yıllarında İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde kendisi vermiştir (Kösemihal, 1967: 185). Kösemihal, hem yazıları hem Sosyoloji Bölümünde yönettiği tezlerle alanda önde gelen sosyologlar arasında yer almıştır. Onun "Edebiyat Sosyolojisine Giriş" (Sosyoloji Dergisi, S. 19-20, 1967) başlıklı yazısı alanı etraflıca işleyen bir yazı olarak dikkate değerdir. Cahit Tanyol edebiyatçılar ve edebiyat üzerine yazılarıyla, Şerif Mardin roman ile toplumsal değişme ve batılılaşma arasında ilgi kuran yazılarıyla, Baykan Sezer bir edebiyatçı olan Kemal Tahir'den hareketle sosyolojik bir teori geliştirme girişimiyle, Sabahattin Güllülü *Sanat ve Edebiyat Sosyolojisi* (1986) başlıklı çalışmasıyla dikkati çekmiştir. Diğer sosyologlar da edebi metinler üzerinde sosyolojik okuma yapımlarıyla alana katkıda bulunmuşlardır.

Türkiye'de edebiyatın toplumsal/sosyolojik analizlerde bir kaynak ve temel birim olarak kullanan sosyal bilimcilerin arasında birçok isim sayılabilir: Sabri F. Ülgener, Halil İnalçık, Kemal Karpat, Taner Timur, Orhan Okay, Sadık K. Tural, Kurtuluş Kayalı, Gürsel Aytaç, Nüket Esen, Berna Moran, Murat Belge, Jale Parla, Durali Yılmaz, Nurdan Gürbilek, Şaban Sağlık, M. Fatih Andı, Erol Köroğlu, Ramazan Gülendamlar, Duygu Köksal, Süha Oğuzertem. Söz konusu isimler edebiyatı toplumsal bağlamda okumaya çaba göstermiş ve bu anlamda yetkin örnekler vermişlerdir. Bir iktisatçı olan Sabri F. Ülgener edebi metinlerin önemini vurgulamıştır. *İktisadi Çözülmenin Ahlak ve Zihniyet Dünyası* adlı eserini (ki bu eser *İktisadi İnhıtat Tarihimizin Ahlak ve Zihniyet Meseleleri* adıyla 1951 yılında yayınlanmıştır) neredeyse edebi metin (şiir) çerçevesinde kaleme almıştır. Bir devrin zihniyetini, hayat tarzını, üretimlerini değerlendirmede sanat ve edebiyatın önemine değinmiştir. Ona göre sanat ve özellikle edebiyat, zihniyet araştırmalarında yeri ve önemi uzun söze hacet bırakmayacak kadar ortada, gözler önündedir. "Edebiyat ki, bir bakıma, sosyo-kültürel kişiliğimizin söz ve yazı halinde kendini dışa vurması demek; kâh kendisi 'toplumu belirleyen', kâh 'toplumla biçimlenen', fakat hangi suretle olursa olsun sosyal varlığımızı olduğu gibi aksettiren ifade ve sembollerin

toplama olarak önümüze seriliyor” (Ülgener, 1981: 17). Halil İncalcık’ın *Şair ve Patron -Patrimonyal Devlet ve Sanat Üzerinde Sosyolojik Bir İnceleme-* (2003) adlı çalışması da temelde edebiyat ile toplumsal alan arasında bağlantılar kurmakta ve sosyolojik okuma gerçekleştirerek bir edebiyat sosyolojisi çalışması örneğini temsil etmektedir. Kemal Karpat’ın *Türk Edebiyatında Sosyal Konular* (1962) adlı eseri edebiyat sosyolojisi çalışmaları arasında yer almaktadır. Taner Timur’un *Osmanlı-Türk Romanında Tarih, Toplum, Kimlik* (1991) başlıklı çalışması romandan hareketle tarihsel ve siyasal dönemlerin sosyolojik analizini gerçekleştirmektedir. Orhan Okay’ın *Batı Medeniyeti Karşısında Ahmet Mithat Efendi* adlı eseri edebiyatçının tarihsel dönemi ve dönemin edebiyatçı üzerindeki etkisini araştırması bakımından dikkate değerdir.

Türkiye’de edebiyat sosyolojisi ve sosyolojik okuma alanında birçok esere imza atmış çok sayıda yazar, eleştirmen ve edebiyatçıları da anmak gerekmektedir. Bunlar arasında şu isimler ilk elden zikredilebilir: Cemil Meriç, Ahmet Oktay, Fethi Naci, Sezai Karakoç, Rasim Özdenören, Enis Batur, Nedim Gürsel, Feridun Andaç, Yıldız Ecevit, Ekrem Işın, Orhan Koçak, Hasan Bülent Kahraman, Veysel Çolak, Ömer Türkes, Ömer Lekesiz, Ali Galip Yener, Tuncer Uçarol, Cemal Şakar, Necip Tosun. Cemil Meriç, *Hisar* dergisinde seri yazılarıyla sosyoloji-edebiyat ilişkisini tartışmıştır. Ahmet Oktay’ın birçok çalışması sosyolojik okuma örneğidir. Sezai Karakoç’un kimi yazıları ve özellikle *Mehmed Akif* adlı eseri gelişkin bir edebiyat sosyolojisi örneği olarak görülmelidir. Diğer yazarların da birçok eseri aynı düzlemde değerlendirilmelidir. Sonuçta her üç grubun çalışmalarıyla edebiyat sosyolojisi (sosyolojik okuma) Türkiye’de ideal düzeyde olmasa da azımsanmayacak ölçüde gelişme göstermiştir.

Türkiye’de edebiyat sosyolojisi çalışmalarından söz ederken elbette çevirileri de anmak gerekecektir. Çünkü çeviriler de Türkiye ortamına sunulmuş ve belli etkileri gerçekleştirmiş girişimlerdir. Türkçeye çeviriler kitap ve makaleler, hem edebiyat sosyolojisinin hem de sosyolojik okuma çabasının gelişmesine katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda eserleri çevrilen isimler arasında Robert Escarpit, Georg Lukacs, Lucien Goldmann, Terry Eagleton, M. Bahtin, Marshall Berman başta sayılabilir. Escarpit’in *Edebiyat Sosyolojisi* ilk yayınlanışından on yıl sonra Türkçe’ye çevrilmiş ve Türkiyede uzun yıllar temel kaynak olarak varlık göstermiştir. Lukacs ve Goldmann’ın eserleri sosyolojik okuma yöntemine kaynaklık etmiştir. Gene T. Eagleton’ın kitapları ve M.

Berman'ın *Katı Olan Her Şey Buharlaştırıyor*, G. Judanis'in *Gecikmiş Modernlik ve Estetik Kültür* adlı çalışmaları Türkiye ortamında karşılık bulmuş ve dikkatlice takip edilmiştir.

Türkiye'de edebiyat sosyolojisi çalışmalarının özellikle 1990'lı yıllardan sonra artış gösterdiği gözlenmektedir. Edebiyatı çok yönlü bakış açısıyla değerlendiren çalışmalar, farklı disiplinlerden yararlanmaktadır. Disiplinlerarası yönelimin ivme kazanmasına paralel bir şekilde edebiyata ilgi de artmakta ve çeşitli disiplinler edebiyatı bir birim olarak görmektedir. Söz konusu çalışmaların edebiyat sosyolojisinin daha belirgin ve önde bir alan haline gelmesinde katkıları olmaktadır. Son yıllardaki gerek kitap gerekse makale ve yazı boyutundaki çalışmalara bakılarak, edebiyat sosyolojisinin Türkiye'de belli bir ilgiyle karşılanacağını ve gelişkin bir alan haline kavuşacağını söyleyebiliriz.

II.

Aşağıda sunulan bibliyografya Türkiye'de edebiyat sosyolojisi çalışmalarının dökümünü sunmaktadır. Bibliyografya hazırlanırken sadece 'edebiyat sosyolojisi' yahut 'edebiyat-sosyoloji' başlıklarının taşıyan yayınlar değil edebiyat ve toplum (edebiyat ve sosyoloji) ilişkisine, zeminine oturacak, bu zeminde yer alacak tüm yayınlar dikkate alınmıştır. Bazı temel kavramların temelde edebiyat (ve türleri), toplum ve sosyoloji ile ilgi ve ilişkisine bakılarak tasnif yapılmıştır. Hayat, kurum, ideoloji, inanç, kimlik, kitle, halk, millet, popüler, tarih, değişim, gerçekçilik, siyaset/politika, yazar, okur vb. 'anahtar kelime'lerle tarama gerçekleştirilmiştir.

Bibliyografya Türkiye'de yayınlanan dergi ve kitaplar esas alınarak hazırlanmıştır. Konu ile ilgili kitaplar, kitap bölümleri ve süreli yayınlar taranmıştır. Daha önce yayınlanan kimi bibliyografyalar da gözden geçirilmiştir. Burada çalışmamızla ilgili iki bibliyografyadan söz etmek yerinde olacaktır. İlki, Şebnem Susam tarafından hazırlanan 'Edebiyat Eleştirisi ve Kuramları Kaynakçası' (Defter, S. 31, Sonbahar 1997), ikincisi ise Selçuk Çıkla ve Sıddık Akbayır tarafından hazırlanan 'Hayat-Edebiyat-Siyaset Kaynakçası' (Hece, Sayı: 90/91/92, Haziran/ Temmuz/Ağustos 2004) adlı çalışmalardır. Her iki çalışmanın önemli bir bölümü edebiyat sosyolojisi ile çalışmaktadır. Çalışmamızda üniversitelerde gerçekleştirilen bitirme, yüksek lisans ve doktora tezleri yer almamıştır.

Çalışmamızın eksik bıraktığı yanların olacağı kesindir. Her bibliyografya çalışması kısmen eksiktir: hem tüm yayınlara ulaşma imkanının elverişli olmayışından hem de yayınları değerlendirme açılarından farklı oluşundan. Bütün bunlara rağmen biz, Türkiye ortamında edebiyat sosyolojisi çalışmalarına bir katkı olması için böylesi bir girişime başvurduk. Maksudumuz bu alanda yapılmış çalışmaların bir 'döküm'ünü çıkarmak ve alanda çalışacak araştırmacılara bir ön-kaynakça sunmaktır.

1. KİTAPLAR

- Amerikan Romanında Gerçekçilik, Necla Aytür, DTCF Yay., Ankara, 1974.
- Anlatıların Aynası, Ahmet Oktay, YKY, İstanbul, 2001.
- Aşkın Okunmaz Kıyıları -Türk Modernitesi ve Mistik Romans-, Victoria Rowe Holbrook, Çev. Erol Köroğlu-Engin Kılıç, İletişim Yay., İstanbul, 1998.
- Avrupa Gerçekçiliği, Georg Lukacs, Çev. Mehmet H. Doğan, Payel Yay., İstanbul, 1987.
- Babalar ve Oğullar: Tanzimat Romanının Epistemolojik Temelleri, Jale Parla, İletişim Yay., İstanbul, 1990.
- Başkaldıran Edebiyat, Nedim Gürsel, YKY, İstanbul, 1997.
- Batı Çocuk Klasiklerinde Temel Değerler, Hüseyin Emin Öztürk, Aile Araştırma Kurumu Yay., Ankara, 1991.
- Batı Medeniyeti Karşısında Ahmet Mithat Efendi, Orhan Okay, Atatürk Üniv. Yay., Ankara, 1975.
- Batılılaşma Açısından Servet-i Fünûn Romanı, Cavit Kavcar, KTB. Yay., Ankara, 1985.
- Bayburtlu Zihni -Bir Edebiyat Sosyolojisi Denemesi-, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu, Ülkü Basımevi, İstanbul, 1950.
- Ben Buradayım: Oğuz Atay'ın Biyografik ve Kurmaca Dünyası, Yıldız Ecevit, İletişim Yay., İstanbul, 2005.
- Bizi 'Biz' Yapan Hikayeler, William L. Randall, Ayrıntı Yay., İstanbul, 1999.
- Bukelamun Erkek (Osmanlı İmparatorluğu'nda ve Türkiye Cumhuriyet'inde Ataerkil Yapılar ve Modern Edebiyat), Ayşe Saraçgil, Çev. Sevim Aktaş, İletişim Yay., İstanbul, 2005.
- Çağdaş Gerçekçiliğin Anlamı, György Lukacs, Çev. Cevat Çapan, Payel Yay., İstanbul, 1969.
- Dickens ve Sidney: İngiltere'de Ulusal Edebiyatın Kuruluşu, Deniz Şengel, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul, 2002.

- Diyalektik Araştırmalar**, Lucien Goldmann, ev. A. Timuçin-M. Sert, Toplumsal Dönüşüm Yay., İstanbul, 1998.
- Don Kiřot'tan Bugüne Roman**, Jale Parla, İletişim Yay., İstanbul, 2000.
- Dostoyevski Poetikasının Sorunları**, Mihail M. Bahtin, ev. Cem Soydemir, Metis Yay., İstanbul, 2004.
- Edebiyat Bilimine Katkılar**, Sadık Tural, Ecdad Yay., Ankara, 1993.
- Edebiyat Biliminin Yöntemleri**, Manon Menen-Grisbach, ev. Arif Ünal, Atatürk Kültür Merkezi Yay., Ankara, 1995.
- Edebiyat Estetiği**, Horst Redeker, ev. A. alıřlar, Kuzey Yay., Ankara 1986.
- Edebiyat Kuramı**, Terry Eagleton, ev. E. Tarım, Ayrıntı Yay., İstanbul 1990.
- Edebiyat Kuramları ve Eleştiri**, Berna Moran, Cem Yay., İstanbul, 1994.
- Edebiyat Nedir**, Hans-Georg Gadamer&Helmut Kuhn, ev. ř. Çoraklı, A. Sarı, Babil Yay., Erzurum 2002.
- Edebiyat Nedir**, Jean Paul Sartre, ev. Bertan Onaran, Payel Yay., İstanbul 1995.
- Edebiyat Olarak Hayat -Nietzsche Açısından-**, Alexander Nehamas, ev. Cem Soydemir, Ayrıntı Yay., İstanbul, 1999.
- Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri**, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- Edebiyat Sosyolojisi**, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- Edebiyat Sosyolojisi**, Robert Escarpit, ev. A. Türkay Yazıcı, Remzi Kitabevi, İstanbul 1968 (Fransızca ilk basımı 1958).
- Edebiyat Teorisi**, Rene Wellek&Austin Warren, ev. Ö. F. Huyugüzel, Akademi Yay., İzmir 1993.
- Edebiyat ve Devrim**, L. Troçki, ev. H. Portakal, Köz Yay., 1976.
- Edebiyat ve Devrim**, Mario Benedetti, ev. Nesrin Oral, Belge Yay., İstanbul, 1995.
- Edebiyat ve Kültür**, Gürsel Aytaç, Hece Yay., Ankara, 2005.
- Edebiyat ve Suç**, İsmail Killođlu, Akabe Yay., İstanbul, 1988.
- Edebiyat Yazıları**, Behice Boran, Sarmal Yay., İstanbul, 1992.
- Edebiyat Yazıları**, Theodor W. Adorno, ev. Sabir Yücesoy-Orhan Koçak, Metis Yay., İstanbul, 2004.
- Edebiyat Yazıları**, Selahattin Hilav, YKY, İstanbul, 1993.
- Edebiyat Yazıları I, II, III**, Gürsel Aytaç, Gündođan Yay., Ankara, 1990, 1991, 1995.

- Edebiyata Dair**, Mme de Stael, Çev. Safiye Hatay-Vahdi Hatay, MEB, İstanbul, 1997 (İlk Basım: 1800).
- Edebiyatta Ada**, Akşit Göktürk, Sinan Yay., İstanbul, 1973.
- Edebiyatımızın Yol Haritası**, Feridun Andaç, Can Yay., İstanbul, 2000.
- Edebiyatın Yaratılışı -Yunan Sarhoşluğundan Latin Kitabına-**, Florence Dupont, Çev. Necmettin Sevil, Ayrıntı Yay., İstanbul, 2001.
- Efendilik, Şarkiyatçılık, Kölelik**, Jale Parla, İletişim Yay., İstanbul, 1985.
- Eleştiri ve İdeoloji**, Terry Eagleton, Çev. Esen Tarım-Serhat Öztöpaş, İletişim Yay., İstanbul, 1985.
- Estetik 1, 2, 3**, György Lukacs, Çev. Ahmet Cemal, Payey Yay., İstanbul, 1978, 1981, 1988.
- Gecikmiş Modernlik ve Estetik Kültür -Milli Edebiyatın İcad Edilişi-**, Gregory Jusdanis, Çev. Tuncay Birkan, Metis Yay., İstanbul, 1998.
- Gerçekçilik ve Roman**, A. Mümtaz İdil, Dayanışma Yay., Ankara, 1983.
- Halide Edip -Türk Modernleşmesi ve Feminizm-**, Ayşe Durakbaşa, İletişim Yay., İstanbul, 2000.
- Halide Edip Adıvar'ın Eserlerinde Doğu-Batı Meselesi**, MEB, İstanbul, 1995.
- Halk Şiirinde Gerçekçilik**, Rıza Zelyut, Yön Yay., İstanbul, 1992.
- Hayata Bakan Edebiyat: Adalet Ağaoğlu'nun Yapıtlarına Eleştirel Yaklaşım**, Hazırlayan: Nuket Esen-Erol Köroğlu, Boğaziçi Üniversitesi Yay., İstanbul, 2003.
- Hermeneutik ve Edebiyat**, Metin Toprak, Bulut Yay., İstanbul, 2003.
- Hermeneutik ve Tin Bilimleri**, Wilhelm Dilthey, Çev. Doğan Özlem, Paradigma, İstanbul, 1999.
- Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Romanlarında Alafranga Tipler**, Şevket Toker, Ege Üniv. Edebiyat Fak. Yay., İzmir, 1990.
- İnsan Açısından Edebiyat**, Nermi Uygur, İÜ Edebiyat Fak. Yay., İstanbul, 1969.
- İnsan Bilimleri ve Felsefe**, Lucien Goldmann, Çev. A. Timuçin, Toplumsal Dönüşüm Yay., İstanbul, 1998.
- İnsan Toplum Edebiyat**, M. Fatih Andı, Kitabevi Yay., İstanbul, 1995.
- Kadınlar Dile Düşünce (Edebiyat ve Toplumsal Cinsiyet)**, Der. Jale Parla-S. İrzık, İletişim Yay., İstanbul 2004.
- Karnavaldan Romana**, Mikhail Bakhtin, Çev. Ccm Soydemir, Ayrıntı Yay., İstanbul, 2001.
- Karşıdevrim ve İsyan**, Herbert Marcuse, Çev. G. Koca-V. Gürsoy, Ayrıntı Yay., İstanbul, 1998.

- Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor**, Marshall Berman, Çev. Ümit Altuğ-Bülent Peker, İletişim Yay., İstanbul, 1994.
- Köpekçe Düşünceler**, Rasim Özdenören, İz Yay., İstanbul, 1999.
- Marksist Açıdan Türk Romanı**, İbrahim Tatarlı-Rıza Mollof, Habora Kitabevi, İstanbul, t.y.
- Marksist Eleştiri**, B. Sadık Albayrak, BFS Yay., İstanbul, 1989.
- Marksizm ve Edebiyat**, Raymond Williams, Çev. Esen Tarım, Adam Yay., İstanbul, 1990.
- Marksizm ve Şiir**, George Thomson, Çev. Cevat Çapan, Adam Yay., İstanbul, 1996.
- Mehmed Âkif**, Sezai Karakoç, Diriliş Yay., İstanbul, 1974.
- Milliyetçilik, Sömürgecilik ve Yazın**, T. Eagleton-E. Said-F. Jameson, Kabalcı Yay., İstanbul, 1993.
- Modern Edebiyat Teorilerinin Felsefesi**, Peter V. Zima, Çev. Mustafa Özsarı, Hece Yay., Ankara, 2004.
- Modern Epik (Goethe'den Garcia Marquez'e Dünya Sistemi)**, Franco Moretti, Çev. N. İleri-M. M. Şahin, Agora Kitaplığı, İstanbul, 2005.
- Mucizevi Göstergeler (Edebi Biçimlerin Sosyolojisi Üzerine)**, Franco Moretti, Çev. Zeynep Altok, Metis Yay., İstanbul, 2005.
- Necip Mahfuz Toplumsal Gerçekçi Romanları**, Ahmet Kazım Ürün, Çizgi Kitabevi, Konya, 2002.
- Okuma Uğraşı**, Akşit Göktürk, YKY, İstanbul, 1997.
- Osmanlı-Türk Romanında Tarih, Toplum ve Kimlik**, Taner Timur, İmge Kitabevi, Ankara, 2002.
- Postmodern Edebiyat Kuramına Giriş**, Niall Lucy, Çev. Aslıhan Aksoy, Ayrıntı Yay., İstanbul, 2003.
- Roman Dünyası ve İncelemesi**, Roland Bourneur, Çev. Hüseyin Gümüş, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1989.
- Roman Kuramı**, Georg Lukacs, Çev. Cem Soydemir, Metis Yay., İstanbul, 2003 (Almanca ilk basımı 1920).
- Roman Sanatı ve Toplum**, Durali Yılmaz, Ötüken Neşriyat, 1996.
- Roman Sosyolojisi**, Lucien Goldmann, Çev. Ayberk Erkay, Birleşik Yay., Ankara, 2005.
- Roman Teorisi**, Ed. Philip Stevick, Çev. Sevim Kantarcıoğlu, Gazi Üniv. Eğ. Fak. Yay. Ankara, 1988.
- Roman Üzerine Düşünceler**, Charles Plisnier, Çev. Hilmi Uçan, Hece Yay., Ankara, 2003.

- Roman ve Gerçek Etkisi**, Ian Watt-Roland Barthes, Çev. Mehmet Sert, Donkişot Yay., İstanbul, 2002.
- Roman ve Gerçekçilik Bağlamında Kültür Değişimleri ve Servet-i Fünun Romanı**, Selçuk Çıkla, Akçağ Yay., Ankara, 2004.
- Roman ve Hayat**, M. Fatih Andı, Kitabevi, İstanbul, 1999.
- Romantik Yalan ve Romansal Hakikat -Edebi Yapıda Ben ve Öteki-**, Rene Girard, Çev. A. Etensel İldem, Metis Yay., İstanbul, 2001.
- Rus Edebiyatında Puşkin Gerçekçiliği**, Ataol Behramoğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2001.
- Sanat ve Edebiyat Sosyolojisi**, Sabahattin Güllülü, Atatürk Üniversitesi Yay., Erzurum, 1986.
- Sanat ve Edebiyat Üzerine**, Karl Marx-Friedrich Engels, Çev. Murat Belge, Birikim Yay., İstanbul, 2001.
- Sanat ve Toplumsal Hayat**, Georgi Plehanov, Çev. Selim Mımoğlu, Sosyal Yay., İstanbul, 1987.
- Sanatın Toplumsal Üretimi**, Janet Wolff, Çev. A. Demir, Özne Yay., İstanbul 2000.
- Siyasal ve Sosyal Değişimler Açısından Cumhuriyet Dönemi Türk Romanı (1920-1946)**, Alemdar Yalçın, Akçağ Yay., Ankara, 2002.
- Siyasal ve Sosyal Değişimler Açısından Cumhuriyet Dönemi Türk Romanı (1946-2000)**, Alemdar Yalçın, Akçağ Yay., Ankara, 2002.
- Sözün Ötesi**, Akşit Göktürk, YKY, İstanbul, 2002.
- Şair ve Patron -Patrimonyal Devlet ve Sanat Üzerinde Sosyolojik Bir İnceleme-**, Halil İnalçık, Doğu Batı Yay., Ankara, 2003.
- Şiir ve Gerçeklik**, Özdemir İnce, Broy Yay., İstanbul, 1985.
- Şiir ve İdeoloji**, Enis Batur, Mitoş Yay., İstanbul, 1993.
- Şiir ve Yaşam**, Metin Cengiz, YKY, İstanbul, 1995.
- Şiirin Sesi Toplumun Şarkısı -Osmanlı Gazelinde Anlam ve Gelenek-**, Walter G. Andrews, Çev. Tansel Günay, İletişim Yay., İstanbul, 2000.
- Tadı Damağımda**, Nermi Uygur, YKY, İstanbul, 1995.
- Tanzimat Edebiyatında Roman ve İnsan**, Hayati Baki, Promete Yay., Ankara, 1993.
- Tanzimattan Sonra Edebiyatta Gerçekçiliğe Doğru**, Güzin Dino, Ankara, 1954.
- Toplum ve Edebiyat**, Adnan Binyazar, Sinan Yay., İstanbul, 1972.
- Topluma Karşı Türk Yazını**, Çetin Yetkin, Barış Yay., İstanbul, 1980.
- Toplumbilimsel Roman Çözümlemesi**, Yavuz Kızılcam, Ürün Yay., İstanbul 2005.
-

- Toplumcu Gerçekçi Şiir**, Metin Cengiz, Tüzm zamanlar Yay., İstanbul, 2000.
- Toplumcu Gerçekçiliğin Kaynakları**, Ahmet Oktay, Tüzm zamanlar Yay., İstanbul, 2000.
- Trajik Gerçekçilik ve Modern Toplum**, John Orr, Çev. Abdullah Şevki, Hece Yay., Ankara, 2005.
- Tutkulu Sosyoloji**, Ann Game-Andrew Metcalfe, Çev. Osman Akinhay, Ayrıntı Yay., İstanbul, 1999.
- Türk Edebiyatı ve Birinci Dünya Savaşı (1914-1918) -Propagandadan Milli Kimlik İnşasına-**, Erol Köroğlu, İletişim Yay., İstanbul, 2004.
- Türk Edebiyatında Sosyal Konular**, Kemal Karpat, Varlık Yay., İstanbul, 1962.
- Türk Romanı -İlk Dönem-**, Robert P. Finn, Çev. Tomris Uyar, Bilgi Yay., İstanbul, 1984.
- Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış I-II-III**, Berna Moran, İletişim Yay., İstanbul, 1983, 1990, 1994.
- Türk Romanında Aile Kurumu**, Nüket Esen, Başbakanlık Aile Araştırmaları Kurumu Yay., Ankara, 1991.
- Türk Romanında Aydın Problemi (1908-1950)**, Yunus Balcı, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 2002.
- Türk Romanında Köy**, Ramazan Kaplan, Akçağ Yay., Ankara, 2000.
- Türk Romanında Öteki**, Herkül Millas, Sabancı Ün. Yay., İstanbul, 2000.
- Türk Romanında Postmodernist Açılımlar**, Yıldız Ecevit, İletişim Yay., İstanbul, 2001.
- Türk Romanının Doğuşu**, Güzin Dino, Cem Yay., İstanbul, 1978.
- Türk Romanının Kökenleri ve Gelişimi**, Ahmet Ö. Evin, Agora Kitaplığı, İstanbul, 2004.
- Türk Şiiri Modernizm Şiir**, Hasan Bülent Kahraman, Büke Yay., İstanbul, 2000.
- Türk ve Dünya Romanında Modernizm**, Sevim Kantarcıoğlu, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Ankara, 1988.
- Türk ve Yunan Romanlarında Öteki ve Kimlik**, Herkül Milas, İletişim Yay., İstanbul, 2005.
- Türkiye’de Popüler Kültür**, Ahmet Oktay, YKY, İstanbul, 1993.
- Türkiye’de Roman ve Toplumsal Değişme**, Fethi Naci, Gerçek Yay., İstanbul, 1982.
- Türkiye’de Yazarın Kazancı**, Alpay Kabacalı, İstanbul 1981.
- Yahya Kemal**, Cahit Tanyol, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1985.
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu: İnsan-Eser-Fikir-Üslup**, Niyazi Akı, İletişim Yay., İstanbul, 2001.

Yazın, İletişim, İdeoloji, Ahmet Oktay, Adam Yay., İstanbul, 1982.

Yazınsal İletişim, Hans Dieter Zimmermann, Çev. Fatih Tepebaşı, Çizgi Kitabevi, Konya, 2001.

Zamanın Elinden Tutmak, Sadık K. Tural, Ecdad Yay., Ankara, 1991.

2. MAKALE ve YAZILAR

“12 Mart Romanı ve ‘Bir Düşün Gecesi’”, Beyhan Uygun-Aytemiz,, *Varlık*, S. 1146, Mart 2002.

“16. Yüzyıl Tezkirelerinde Sosyal Şikayet”, Süreyya Beyzadeoğlu, *Dergah*, S. 74, Nisan 1996.

“1872-1923 Döneminde Türk Romanında Gelenek Eleştirisi”, Ekrem Işın, *Oluşum*, S. 41/83, Mart 1981.

“19. Yüzyıl Divan Şiirinde Halk Kültürü”, H. Dilek Batıslam, *Folklor/Edebiyat*, S. 33, 2003/1.

“19. Yüzyılın Sonunda Bir Edebiyat Okulunun Sosyolojisi: Servet-i Fünûn Edebiyatı”, Mustafa Kemal Şan, içinde *Sosyoloji Yıllığı Kitap 8*, İstanbul, 2001.

“1940’larda Toplumsal Şiir”, Memet Fuat, *Politika Gazetesi*, 28 Temmuz 1976.

“1950-1955 Arasında Ekonomi, Politika, Şiir: Sosyolojik Bir Yaklaşım”, Veysel Çolak, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.

“1960’tan Bu Yana Roman ve Kısa Öyküde Kentleşme Olgusu ve Kentleşme Sorunları”, Sevinç Özer, *Yazko Edebiyat*, S. 32 ve 33, Haziran ve Temmuz 1983.

“1970’ler: Kaçınılamayan Toplumsal Gerçeklik”, Behçet Çelik, *HeceÖykü*, S. 7, Şubat-Mart 2005.

“ ‘Ağır Roman’dan ‘Fındık Sekiz’e Metin Kaçan’da Rittüel ve Hayat”, Rüstem Aslan, *E*, S. 5, Ağustos 1999.

“Abay Yolu Romanının Sosyolojik Açından İncelenmesi”, Tevfik Erdem, *Bilig* (17) 2001.

“Acımak Romanı ve Sosyal Tenkit”, İnci Enginün, *Ege Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 2, 1983.

“Adalet Ağaoğlu’nun Romanlarında Değişim, Bunalım, Direniş”, Jale Parla, *Somut*, S. 5, Mayıs 1979.

“Ahmet Hamdi Tanpınar ve Türk Modernizmi”, Orhan Pamuk, *Defter*, S. 23, Bahar 1995.

“Ahmet Hamdi Tanpınar’a Göre Batı ve Batılılaşma”, *AÜDTCF Dergisi*, S. 1-2, 1990.

“Ahmet Hamdi Tanpınar’ın Mahur Beste, Huzur ve Sahnenin Dışındakiler Romanlarından Milli Kültür Meselelerine Bakış”, Nevin Önberk, *Erdem*, S. 4, Ocak 1986.

“Ahmet Hamdi Tanpınar”, Oğuz Demiralp, içinde *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Modernleşme ve Batıcılık*, İletişim Yay., İstanbul, 2002.

- "Ahmet Mithat Efendi ve Gündelik Hayatın Pratik Bilgisi: Adab-ı Muaşeret", Ekrem Işın, *Tarih ve Toplum*, S. 44, Ağustos 1987.
- "Ailedeki Sosyal Değişme ve Bu Değişmenin Türk Romanına Yansıması", Mehmet Tekin, *Milli Kültür*, S. 78, Kasım 1990.
- "Akif'te Sanat ve Cemiyet", Nurettin Topçu, *Hareket*, S. 48, Aralık 1969.
- "Alafranga Dedikleri", Cevdet Kudret, *Tarih ve Toplum*, S. 4, Nisan 1984.
- "Albert Camus'nün Veba (La Peste) Adlı Romanına Toplumbilimsel Bir Uygulama", Ali Tilbe, *Edebiyat ve Toplum Sempozyumu* içinde, AÜ Tömer Gaziantep Şubesi, Ankara, 1999.
- "Alman Edebiyatında Kadın Kimliği", Nazan Aksoy, *Birikim*, S. 85, Mayıs 1996.
- "Almanya'ya Göçün Türk Romanına Yansıması", Mehmet Narlı, *Hece (Türk Romanı Özel Sayısı)*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- "Anadolu'ya Reşat Nuri Gibi Bakmak", Necati Mert, *Düşler Öyküleri*, S. 3, 1997.
- "Ankara Romanında Batılılaşma Meselesi", İnci Enginün, *Milli Kültür*, S. 3 ve 4, Mart ve Nisan 1977.
- "Anlatı Tarzını Benimsemek: Roman Kuramsal Politikaya Ne Katabilir?", Maureen Whitebrook, Çev. Bahar Ö. Düzgören, *Cogito*, S. 9, Güz 1996.
- "Anneme Mektuplar Romanının Edebiyat Sosyolojisi Açısından İncelenmesi", Sedat Adıgüzel, *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 11, 1999.
- "Araftaki Yerli: Kemal Tahir", Ramazan Gülendamlar, *Türk Edebiyatı*, S. 313, Kasım 1999.
- "Aristoteles'in Şiire Yaklaşımı", Himmet Umunç, *Batı Ed. Araşt. Derg.*, S. 2, 1979.
- "Attila İlhan", Duygu Köksal, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Kemalizm* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2001.
- "Avrupa Romanında Dair", İlyas Bingül, *Küçük-lük*, S. 75, Eylül 2004.
- "Ayaklanma ve Roman", Albert Camus, Çev. Orhan Gürsel, *Türk Dili*, S. 118, Temmuz 1961.
- "Ayla Kutlu'da Mekan ve Tarihsel Gerçeklik", Zeynep Aliye, *E*, S. 20, Kasım 2000.
- "Aylak Adam ve Anayurt Oteli Yabancılaşma mı Yalnızlık mı", Ertuğrul Özkök, *Tan*, Eylül 1982.
- "Aylak Aydın", Ercan Yıldırım, *Dergah*, S. 164, Ekim 2003.
- "Azlık Bir Edebiyat Nedir?", Gilles Deleuze-Felix Guttari, Çev. Ali Akay, *Toplumbilim*, S. 8, Haziran 1998.
- "Bakhtin Ve Çağrıştırdıkları", Haluk Sunat, *Varlık*, S. 1135, Nisan 2002.
- "Balzac'ta Nakit ve Birey", Onur Gülen, *Parşömen*, Cilt: 1, S. 4, Bahar 2000.

- “Batılılaşma Açısından Roman-Aydın İlişkisi ve İlk Dönem Romanlarımızda Aydınlar”, Yunus Balcı, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.
- “Batılılaşma Konusunda Yerli Bir Romancı: Kemal Tahir”, Ramazan Gülendamlar, *Dergah*, S. 109, Nisan 1999.
- “Batılılaşma Sorunu ve Türk Romanının Bazı Özellikleri”, Berna Moran, *Gösteri*, S. 4, Mart 1981.
- “Batılılaşma ve Türk Edebiyatına Yansıması”, Mehmet Saim Kaptan, *Töre*, S. 168, Mayıs 1985.
- “Batılılaşmanın Şiirdeki Yankısı”, Mehmet Saim Kaptan, *Töre*, S. 168, Mayıs 1985.
- “Behçet Necatigil’in Dönme Dolap Şiirinde Hayat, Anlam Boşlukları ve Şiir Öznesi”, Baki Asiltürk, *Hürriyet Gösteri*, S. 271, Haziran 2005.
- “Bekir Yıldız ve Aile”, Ahmet Kabaklı, *Türk Edebiyatı*, S. 230, Aralık 1992.
- “Betimleme ve İdeoloji”, Hilmi Yavuz, *Yazın Üzerine* içinde, Bağlam Yay., İstanbul, 1987, s. 28-32.
- “Beyaz Gemi’de Toplumsal Eleştiri”, Mustafa Canpolat, *Littera Edebiyat Yazıları*, Cilt: 5, 1994.
- “Bilimsel Eleştiri”, Emile Hennequin, Çev. Salah Bırsel, *Türk Dili*, S. 142, Temmuz 1963.
- “Bilimsel Şiir Eleştirisi”, Tuğrul Tanyol, *Varlık*, S. 1053, Haziran 1995.
- “Bilimsel Şiir Eleştirisinin Temelleri”, Reyhan Tutumlu, *Edebiyat ve Eleştiri*, Temmuz-Ağustos 2000.
- “Bir Çözülüşün Romanı: Bir Düşün Gecesi”, Cemile Sümeyra, *Hece (Türk Romanı Özel Sayısı)*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- “Bir Disiplin Olarak Edebiyat Sosyolojisinin Kurulması”, Guy Michaud, Çev. Hilmi Uçan, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Bir Edebiyatın Kimliğini Belirlemek”, Rasim Özdenören, *Köpekçe Düşünceler* içinde, İz Yay., İstanbul, 1999, s. 68-73.
- “Bir Haminnenin Yaşanmış Rüyası Ya da İbrahim Efendi Konağının Serencamı”, Hüseyin Atlansoy, *Kaşgar*, S. 9, Mayıs 1999.
- “Bir İletişim Dili Olarak Yazınsal Yapıt”, Ertuğrul Efeoğlu, *Hürriyet Gösteri*, S. 269, Nisan 2005.
- “Bir Kez Daha Toplumcu Gerçekçilik’i Düşünürken”, Ahmet Oktay, *Evensel Kültür*, S. 60, 1996.
- “Bir Kurtuluş Savaşı Kurmacası Olarak Küçük Ağa”, Dinçer Eşitgin, *Dergah*, S. 95, Ocak 1998.
- “Bir Marksistin Genç Bir Adam Olarak Portresi: Lukacs’ın Roman Kuramı”, David H. Miles, Çev. Nuri Pülüner, *Oluşum*, S. 27/69, Ocak 1980.
- “Bir Neslin Veya Bir Şairin Romanı”, İsmail Çetışli, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.

- “Bir Türk Edebiyatı Sosyolojisi Tasarımı”, Nurullah Çetin, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Bir Ülkü Olarak Çocuk Edebiyatı: Mustafa Ruhi Şirin”, Cemal Şakar, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- “Bir Varoluş Sorununun Yansıması Olarak Edebiyat”, *AdamSanat*, S. 206, Mart 2003.
- “Buddenbrook ve Cevdet Bey Ailelerinde Teşebbüs Ruhu”, Mustafa Özel, *Birey Burjuva Zengin* içinde, Kitabevi, İstanbul, 1998.
- “Bugünkü Fransız Edebiyatında İçtimai Roman”, Jean Camborde, Çev. Hüsnü Baki, *Adımlar Mecmuası*, S. 9, 1944.
- “Bunaltı Edebiyatı ve Türkiye”, Erol Güngör, *Hisar*, S. 6, Haziran 1964.
- “Burjuvazi ve Roman Üzerine”, Hilmi Yavuz, *Yazın Üzerine* içinde, Bağlam Yay., İstanbul, 1987, s. 44-48.
- “Büyük Sermaye ve Kitap”, Soruşturma, *Varlık*, S. 1133, Şubat 2002.
- “Canan’da Batılılaşma Açısından Aile”, Hakan Sazyek, *Türk Dili*, S. 433, Ocak 1988.
- “Cariyeler, Fattan Kadınlar ve Yoldaşlar: Türk Romanında Kadın İmgeleri”, Deniz Kandiyoti, içinde *Cariyeler, Bacılar, Yurtaşlar*, Metis Yay., İstanbul, 1997.
- “Cemil Kavukçu Taşrası”, Sevinç Özer, *AdamÖykü*, S. 22, 1999.
- “Cemiyetçi Edebiyat ve Şiir”, Muzaffer Reşit, *Varlık*, S. 28, 1 Eylül 1934.
- “Cevdet Bey ve Oğullarında Burjuva Dünyası”, Köksal Alver, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Charles Baudelaire: Kapitalizmin Yükseliş Çağında Bir Lirik Şair”, Walter Benjamin, Çev. Ahmet Cemal, *Argos*, S. 41, Ocak 1992.
- “Cumhuriyet Edebiyatı Epistemolojisi: Kısıtlamalar ve Bir Yaklaşım Önerisi”, H. Bülent Kahraman, *Varlık*, S. 1109, Şubat 2000.
- “Cumhuriyet Öncesi Türk Romanında Değerler Çatışması”, Şahmurat Arık, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- “Cumhuriyet Romanını Etkileyen Kültür Öğeleri: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Musiki”, Ekrem Işın, *Sanat Olayı*, S. 9, Eylül 1981.
- “Çağdaş Türk Edebiyatçısının Toplumsal Profili”, Elif Aksoy-Murat Cankara, *Kanat*, S. 10, Güz 2002.
- “Çağdaş Türk Edebiyatında Toplumsal Temeller”, Kemal Karpat, *İnce Dergisi*, S. 10, 1 Şubat 1962.
- “Çağdaş Türk Edebiyatında Toplumsal Temeller”, Kemal Karpat, *İnce*, S. 13, Mayıs 1962.

- "Çağdaş Türk Romanının Ortaya Çıkış Nedeni ve Durumu", Burhan Arpad, *Yeni İnsan*, S. 12, Aralık 1963.
- "Çizgi Roman Olayı ve Toplum", Ertan Eğribel, *Sosyoloji Dergisi*, 3. Dizi 3. Sayı, 1992.
- "Çizgi Romanlar ve Siyasal Kültür Açısından İşlevleri", Ünsal Oskay, *Gösteri*, Aralık 1981.
- "Çocuk Edebiyatı ve İdeoloji", Kenan Çağan, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- "Çocuk Edebiyatında Dini Yaklaşım", Mustafa Ökkeş Evren, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- "Çocuk ve Edebiyat", Köksal Alver, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- "Çocuk ve Gençlik Edebiyatının İdeolojik Boyutu", Sıddık Akbayır, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- "Çocuk ve Gençlik Kitaplarında Toplumsal Eleştiri", Selahattin Dilidüzgün, *Çağdaş Çocuk Yazını* içinde, YKY, İstanbul, 1996, s. 110-115.
- "Çocuklar İçin Başkaldırı İmkanı: Samed Behrengi", Sinan Ceran, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- "Darbeler ve Romanlar", Ahmet Kekeç, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Haziran/Temmuz 2002.
- "Darbeler ve Romanlar", Mustafa Miyasoğlu, *Milli Gazete*, 24 Mart 2002.
- "Değerler Bütünü Olarak Edebiyat Yapıtı", Jan Mukarovsky, Çev. Fatma Aherson, *Yeni Dergi*, S. 116, Mayıs 1974.
- "Değişim ve Edebiyat", Mehmet Erdoğan, *Dergah*, S. 71, Ocak 1996.
- "Değişimi Adlandırmak", Feridun Andaç, *Varlık*, S. 1172, Mayıs 2005.
- "Dersaadette Sabah Ezanları ile Kiralık Konak Romanlarına Sosyolojik İnceleme Metodu ile Bir Bakış", Maksut Yiğitbaş, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (16) 2001.
- "Devrimler ve Edebiyatımız", Sezai Karakoç, *Edebiyat Yazıları II* içinde, Diriliş Yay., İstanbul, 1986, s. 41-45 (İlk Yayın: Diriliş, 1966).
- "Dil, Toplum, Yazın", Akşit Göktürk, *Yazı*, S. 4-5, 1979.
- "Din ve Edebiyat", Atilla Özkırımlı, *Sanat Olayı*, S. 2, Şubat 1981.
- "Din ve Romanlarımız", Vedat Günyol, *Ufuklar*, S. 3, Nisan 1952.
- "Disiplinler Arası Bir Çalışma: "Şair ve Patron"-Divan Edebiyatının Sosyolojik Yorumu", Mustafa Gündüz, *Milli Eğitim*, S. 161, Kış 2004.
- "Divan Edebiyatında Hayat ve Siyaset", Dursun Ali Tökel, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.

- "Divan Şiirinde Sosyal Hayatın İzlerine Dair Birkaç Örnek", Selçuk Aylar, *Dergah*, S. 65, Temmuz 1995.
- "Doğu ve Batı Karşısında Mehmet Akif", Taha Akyol, *Türk Edebiyatı*, S. 125, Mart 1984.
- "Dostoyevski: Şeytan ve İdeolog", Octavio Paz, Çev. Ahmet Cemal, *Argos*, S. 28, Aralık 1990.
- "Dünden Bugüne Yığın Romanı", Ömer Lekesiz, *Mimlerin Abecesi* içinde, İnsan Yay., İstanbul, 1995, s. 103-112.
- "Dünya Sorunları Neden Edebiyatın Konusu Değil", Yücel Kayıran, *AdamSanat*, S. 214, Aralık 2003.
- "Edebî Hâdiseye Yaklaşmak veya Yokluğu Tırmanmaya Hazırlık", Sadık Tural, *Zamanın Elinden Tutmak* içinde, Ecdad Yay., Ankara, 1991, s. 63-81.
- "Edebi Metin ve Politik İktidar", Ali Galip Yener, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- "Edebi Metinlerde İslami Kadınlık Durumu ve İmajlar", Aynur İlyasoğlu, içinde *Örtülü Kimlik*, Metis Yay., İstanbul, 1994.
- "Edebi Tür Olarak Tarih", Mehmet Ali Kılıçbay, *Argos*, S. 2, Ekim 1988.
- "Edebiyat Aynası", Köksal Alver, *Hece*, Sayı 102, Haziran 2005.
- "Edebiyat Biliminin Bir Dalı: Edebiyat Sosyolojisi", Sadık Tural, *Edebiyat Bilimine Katkılar* içinde, Ecdad Yay., Ankara, 1993, s. 155-176.
- "Edebiyat Dünyası ve Kültür", Gürsel Aytaç, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- "Edebiyat ile Bilim Yapmak", Yalçın Küçük, içinde *Bilim ve Edebiyat*, İthaki Yay., İstanbul, 2004.
- "Edebiyat ile Sosyoloji ve Ekonomi İlişkileri", Mehmet Özdemir, *Ankara Ticaret Odası Dergisi*, S. 9-10, Eylül-Ekim 1977.
- "Edebiyat Kanonları", Jale Parla, *Kitap-lık*, S. 68, Ocak 2004.
- "Edebiyat Kanonu", Dosya, *Kitap-lık*, S. 68, Ocak 2004.
- "Edebiyat Kuramı, Bahtin ve Eşik Kavramı", Ali Galip Yener, *Hece*, S. 106, Ekim 2005.
- "Edebiyat Kuramının Felsefi ve Sosyolojik Temelleri Üzerine", Ali Galip Yener, *Hece*, Sayı 99, Mart 2005.
- "Edebiyat Nedir", Ahmet İnam, *Tan*, S. 9, Şubat 1983.
- "Edebiyat Sahasının İlimleşmesi", Sadık K. Tural, *Milli Eğitim ve Kültür*, S. 6, Mart 1980 (ayrıca *Zamanın Elinden Tutmak* içinde, Ecdad Yay., Ankara, 1991).
- "Edebiyat Sosyolojisi Açısından Sodom ve Gomora Romanına Bir Yaklaşım", M. Abdullah Aslan, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 14 2000

- “Edebiyat Sosyolojisi Açısından Türk Romancılığı”, M. Semih Gemalmaz, *Yeni Olgu*, S. 12, Aralık 1984.
- “Edebiyat Sosyolojisi Araştırmaları İçin Bir Yöntem Denemesi”, Sezai Coşkun, *Edebiyat Sosyolojisi içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri: A. Yöntem Üstüne”, Ömer Naci Soykan, *Cogito*, S. 3, Kış 1995.
- “Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri: B. Uygulamalar: Araba Sevdası”, Şehnaz Dölen, *Cogito*, S. 3, Kış 1995.
- “Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri: B. Uygulamalar: Bereketli Topraklar Üzerinde”, Aylin Dikmen, *Cogito*, S. 3, Kış 1995.
- “Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri: B. Uygulamalar: Bir Gün Tek Başına”, Çağlayan Kovanlıkaya, *Cogito*, S. 3, Kış 1995.
- “Edebiyat Sosyolojisi Üzerine”, Ali Galip Yener, *Virgül*, S. 85, Şubat 2005.
- “Edebiyat Sosyolojisi ve Çocuk Edebiyatı”, Ali Aksakal, *Türk Dili*, S. 562, 1998.
- “Edebiyat Sosyolojisi ve Karşılaştırmalı Edebiyat Bilimlerinin Görev ve Öncelikleri”, Ertuğrul Aydın, *Edebiyat Sosyolojisi içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat Sosyolojisi ve Ovat Eleştiriciliği”, Tuncer Uçarol, *Damar*, Sayı 150, Eylül 2003.
- “Edebiyat Sosyolojisi: Tarihsel Bir Değerlendirme Denemesi”, Mustafa Kemal Şan, *Bilgi*, 2000/2.
- “Edebiyat Sosyolojisi”, Francis E. Merrill, Çev. Gubse Uzun, *Edebiyat Sosyolojisi içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat Sosyolojisi”, Sadık K. Tural, *Sosyal Bilimlerde Araştırma*, S. 4, Şubat 1992 ve S. 5, Mart 1992.
- “Edebiyat Sosyolojisi”, Tuncer Uçarol, *Yeni Edebiyat*, S. 2, Aralık 1970.
- “Edebiyat Sosyolojisi”, Zühtü Bayar, *Türk Solu Dergisi*, S. 26, 14 Mayıs 1968.
- “Edebiyat Sosyolojisinde İki Yaklaşım” Terry Eagleton, Çev. Semih Çelenk, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 2, Mayıs-Haziran 1992.
- “Edebiyat Sosyolojisinde Son Gelişmeler”, Wendy Griswold, Çev. Fatih Savaşan, *Edebiyat Sosyolojisi içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat Sosyolojisinde Uygulamalı Bir Yöntem Denemesi” (Ateşten Gömlek), Ömer Naci Soykan, *Adam Sanat*, S. 46, Eylül 1989.
- “Edebiyat Sosyolojisine Genel Bakış ve Bu Bakış İçinde Türk Edebiyatı”, Ertuğrul Aydın, *Hece*, S. 29, Nisan 1999.
- “Edebiyat Sosyolojisine Giriş”, Nurettin Şazi Kösemihal, *Sosyoloji Dergisi*, S. 19-20, 1967.

- “Edebiyat Sosyolojisine Yaklaşımlar”, Alan Swingewood, Çev. Kaya Bayraktar, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat Sosyolojisinin Tarihinden Basamaklar”, Mustafa Kemal Şan, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat Sosyolojisinin Usulleri”, Hans N. Fugen, Çev. Sabri Balta, *Yedi İklim*, S. 181, Nisan 2005.
- “Edebiyat Tarihi ve Sosyoloji”, Gustave Lanson, Çev. Cemil Meriç, *Hisar*, S. 154/155, 1976.
- “Edebiyat Tarihinin Tarihi”, Robert Escarpit, Çev. Cemil Meriç, *Hareket*, S. 8, 9, 10, Ekim, Kasım, Aralık 1979.
- “Edebiyat ve Batılılaşma”, Mustafa Uslu, *İslami Edebiyat*, S. 24, Nisan-Haziran 1994.
- “Edebiyat ve Bilim”, Aldous Huxley, *Cogito*, Sayı 31, 2002.
- “Edebiyat ve Bilim”, Gencay Gürsoy, *Düşün*, S. 8, Kasım 1984.
- “Edebiyat ve Bilim”, Gilles Cyr, Çev. Adnan Tekşen, *Yönelişler*, S. 13, Nisan 1982.
- “Edebiyat ve Devrim”, Helmut Kuhn, içinde *Edebiyat Nedir*, Hans-Georg Gadamer&Helmut Kuhn, Çev. Ş. Çoraklı, A. Sarı, Babil Yay., Erzurum 2002.
- “Edebiyat ve Din”, Erol Güngör, *Türk Edebiyatı*, S. 141, Temmuz 1985.
- “Edebiyat ve Gelecekteki Toplum”, Jacques Bourbon Busset, Çev. Necdet Bilgin, *Hisar*, S. 94, S. 95, Ekim, Kasım 1971.
- “Edebiyat ve Gerçek”, Jean Fourastie, Çev. Tahsin Yücel, *Cep Dergisi*, S. 10, Ağustos 1967.
- “Edebiyat ve Gerçek”, Mehmet Kaplan, *Çağrı*, 7 (61), Şubat 1963.
- “Edebiyat ve Gerçek”, Mehmet Kaplan, *Çağrı*, S. 61, Haziran 1964.
- “Edebiyat ve Harp”, Erich Auerbach,, *Cogito*, S. 23, 2000.
- “Edebiyat ve İktidar”, Veysel Çolak, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- “Edebiyat ve Medeniyetimiz”, İhsan Kurt, *Sanat Olayı*, S. 37-38, Nisan-Mayıs 1984.
- “Edebiyat ve Politika”, Gültekin Samanoğlu, *Hisar*, S. 20, Ağustos 1965.
- “Edebiyat ve Politika”, Muzaffer Erdost, *Dost*, S. 11, Eylül 1965.
- “Edebiyat ve Sosyal Sınıf”, Necdet Bingöl, *Hisar*, S. 140, Ağustos 1975.
- “Edebiyat ve Sosyoloji”, Cemil Meriç, *Kırk Ambar* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2002.
- “Edebiyat ve Sosyoloji”, Namık Açıkgöz, *Sorgulanan Sosyoloji* içinde, Ed. M. Çağatay Özdemir, Eylül Yay., Ankara, 2002.
- “Edebiyat ve Sosyoloji”, Nurettin Şazi Kösemihal, *Yeni İnsan*, S. 9, 10, Eylül, Ekim 1964.

- “Edebiyat ve Sosyoloji”, Osman Konuk, *Bilgi Dostları*, S. 3, Malatya, 1999.
- “Edebiyat ve Sosyoloji”, Trevor Noble, Çev. Nurettin Çalışkan, *Edebiyat Sosyolojisi içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyat ve Tarih”, Tanık Buğra, *Argos*, S. 3, Kasım 1988.
- “Edebiyat ve Toplum”, Dieter Schlenstedt, Çev. Sargut Şölçün, *Bilim ve Sanat*, S. 11, Kasım 1981.
- “Edebiyat, Sermaye ve Kâr: Çanlar Herkes İçin Çalışıyor”, Erendiz Atasü, *Varlık*, S. 1134, Mart 2002.
- “Edebiyatımızda Kentleşme Olgusu ve Kentleşme Sorunları”, Sevinç Özer, *YazkoEdebiyat*, S. 32 ve 33, Haziran 1983 ve Temmuz 1983.
- “Edebiyatımızda Milliyetçilik ve Halkçılık Ülküsü”, Şemsettin Sayü, *Güney*, S. 5, Kasım 1967.
- “Edebiyatımızda Sağcılık, Solculuk, Toplumculuk ve Milli Edebiyat Özlemi”, Şemsettin Sayü, *Güney*, S. 3, Eylül 1967.
- “Edebiyatımızda Varlıklı Zümreler”, Selim İleri, *Yeni Dergi*, S. 121, Ekim 1974.
- “Edebiyatın Bir Hayat Tarzı Sunuşu: Modernleşme Örneği”, Mustafa Orçan, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Edebiyatın Etkileri ve Sonraki Etkileri”, Manes Sperber, Çev. Ahmet Cemal, *Argos*, S. 21, Mayıs 1990.
- “Edebiyatın İşlevi ve Füzuran”, Adnan Binyazar, *Türk Dili*, S. 235, Nisan 1971.
- “Edebiyatın Sosyolojik İmkani”, Köksal Alver, *Edebiyat Sosyolojisi içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Edebiyatın Topluma Dönük Yüzü ve Yaşar Kemal”, Semih Gümtüş, *Adam Sanat*, Sayı 198, 2002.
- “Edebiyatta Çevrenin Etkileri”, Muzaffer Erdost, *Türk Edebiyatı*, S. 6, 1968.
- “Edebiyatta İdeoloji”, M. Necmettin Hacıeminoğlu, *Hisar*, S. 118, Temmuz 1967.
- “Edebiyatta Realizm ve Sosyalist Gerçekçilik”, Harry Levin, Çev. A. Buğra, *Töre*, S. 10, Mart 1972.
- “Edebiyatta Tekil Bir Ulusal Kanonun Oluşmasının İmkansızlığı Üzerine Notlar”, Orhan Tekelioğlu, *Doğu Batı*, S. 22, Şubat/Mart/Nisan 2003.
- “Edebiyatta Toplumsal Yapı”, Osman Türkay, *Yeditepe*, S. 154, Şubat 1969.
- “Edebiyatta Vatancılık ve Milliyetçilik”, Nihat Sami Banarlı, *Kubbealtı Akademi Mecmuası*, S. 4, Ekim 1979.
- “Edebiyattan Geçebilen Bir Toplum”, Mehmet Aydın, *Varlık*, S. 1153, Ekim 2003.

- "Edebiyattan Topluma", Ahmet Köksal, *Yeditepe*, S. 109, Mayıs 1965.
- "Eleştirel Gelenek Bağlamında Edebiyat Kuramı Sorunumuz", A. Galip Yener, *Varlık*, S. 1121, Şubat 2001.
- "Eleştirel Okuma Biçimi Olarak 'Deconstruction'", Nemci Kargın, *Adam Sanat*, S. 228, Ocak 2005.
- "Eleştirinin Görevi", Ömer Lekesiz, *Hece*, S. 77/78/79, Mayıs-Haziran-Temmuz 2003.
- "Elin Pelin'in Yazınsal Yaratıcılığında Köy Gerçekleri ve Karakterler", İ. Murat Çakmakçı, *Littera*, Cilt: 11, Mayıs 2002.
- "Emekçi Gerçekliğinin Usta Yazarı Orhan Kemal", Öner Yağcı, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 26-27, Eylül-Ekim 1996.
- "Erken Dönem Türk Edebiyatında Köylüler", M. Asım Karaömerlioğlu, *Doğu Batı*, S. 22, Şubat/Mart/Nisan 2003.
- "Esenda'da Evlilik ve Aile", Özlem İlyas, *Parşömen*, Cilt: 2, S. 1, Güz 2000.
- "Eser ve Yaratıcısı", Cemil Meriç, *Türk Edebiyatı*, S. 36, Aralık 1974.
- "Eserin Yapısı", Lucien Goldmann, Çev. Füsun Aynuksa, *Yeni Ufuklar*, S. 258, Mart 1975.
- "Estetiğin İdeolojisi ve Edebi Metnin Özerkliği Üzerine", Ali Galip Yener, *Hece*, S. 108, Aralık 2005.
- "Evet Okurum, Sepet Okurum", M. Sadık Aslankara, *Adam Sanat*, S. 228, Ocak 2005.
- "Fatih Harbiye Romanında Batılılaşma Sorunu", Lale Demirtürk, *Adam Sanat*, S. 118, Eylül 1995.
- "Feminist Eleştiri Kuramı", Berna Moran, *Hürriyet Gösteri*, S. 123, Şubat 1991.
- "Fransız Edebiyatında İçtimai Roman", Sabahattin Rahmi, *Çığır Mecmuası*, S. 54-55, 1937.
- "Garip Hareketinin Toplumsallığı ve Günümüz Şiiri", Hayriye K. Yetik, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 58, Kasım-Aralık 2001.
- "Gelenek-Değişim Çatışmasında Edebiyat Kanonu", Ali Galip Yener, *Hece*, S. 107, Kasım 2005.
- "Geleneksel Temalarına Kapalı Bir Edebiyat", Ramazan Dikmen, *Kayıtlar*, S. 11, Eylül 1991.
- "Georg Lukacs ve Beş Evresi", Ahmet Cemal, *Hürriyet Gösteri*, S. 57, Ağustos 1985.
- "Georg Lukacs'ın Gerçekçiliği", Cem Taylan, *Yazko Felsefe Yazıları*, 6. Kitap, 1983.
- "Georg Lukacs'ta Edebiyat Eleştirisi", Susan Sontag, *Sanatçı: Örnek Bir Çilekeş içinde*. Metis Yay., İstanbul, 1991.
- "Gerçeği Aramanın Estetiği", Mihail Volkenstein, Çev. Oğuz Özügül, *Yazko Çeviri*, S. 6, Mayıs-Haziran 1982.

- "Gerçek ve Roman Gerçeği", Kemal Tahir, *Yeni Edebiyat*, S. 2, Aralık 1969.
- "Gerçek, Hakikat ve Edebiyat Eserinde Gerçek Kavramları Üzerine Bir Deneme", Sadık K. Tural, *Tarih İncelemeleri*, S. 2, 1984.
- "Gerçekçi Sanat ve Toplumcu Gerçekçi Sanat", Afşar Timuçin, *Varlık*, S. 947, Ağustos 1986.
- "Gerçekçiliğin Işığında Lukacs: Edebiyatta Tıp Sorunu ve Aydın", Veysel Öngören, *Bilim ve Sanat*, S. 26, Şubat 1983.
- "Gerçekçilik Değerlendiriliyor", Georg Lukacs, Çev. Ünsal Oskay, *Estetik ve Politika* içinde, Eleştiri Yay., İstanbul, 1985, s. 34-80.
- "Gerçekçilik Sorunu Üzerine", Hilmi Yavuz, *Yazın Üzerine* içinde, Bağlam Yay., İstanbul, 1987, s. 23-27.
- "Gerçekçilikte Bir Boyut: Tarihsellik ve Kemal Tahir", Sezer Ateş Ayvaz, *Hürriyet Gösteri*, S. 205, 1998.
- "Goldmann'ın Oluşumsal Yapısalcılığı ve Yeni Roman", Tanju İnal, *Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1 (2), 1978.
- "Gönül Hanım, Bozkurtlar, Ağrı Dağı Efsanesi Romanlarında Köken Miti", Muharrem Kaya, *Folklor/Edebiyat*, S. 26, 2001/2.
- "Güdükl Bir Edebiyat Kanonu", Ömer Türkeş, içinde *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Kemalizm*, İletişim Yay., İstanbul, 2001.
- "Gündelik Hayat ve Edebiyat İlişkileri", Soruşturma, *Varlık*, S. 1114, Temmuz 2000.
- "Gündelik Yaşamın Eleştirisi: Aylak Adam", Ekrem Işın, *Tan*, S. 5, Eylül 1982.
- "Günlük Yaşamdan Gösterişsiz Kesitler: MŞE", Konur Ertop, *Milliyet Sanat*, S. 71, Mayıs 1983.
- "Güntümüz Öykücülüğü Üzerine Bir Deneme", A. Alper Akçam, *Adam Öykü*, S. 49, Kasım-Aralık 2003.
- "Güntümüzde Bakhtin'i Okumak", Nazan Aksoy, *Birikim*, S. 54, Ekim 1993.
- "Güntümüzde Roman Eleştirisi, Soruşturma", *Varlık*, S. 1143, Aralık 2002.
- "Güzel, İdeolojiktir", Veysel Çolak, *E*, S. 37, Nisan 2002.
- "H. Edip Adıvar'ın Seviye Talip'inde Kadın İmgesi", Nazan Aksoy, *Berna Moran'a Armağan* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 1997.
- "Haldun Taner'in Ayışığında Çalıskur Öyküsünde Okuyucu-Yapıt-Yazar Diyalogu", Zehra İpşiroğlu, *Adam Öykü*, S. 22, 1999.
- "Halide Edip Adıvar'da Doğu, Batı ve Evrensel", İnci Enginün, *Tarihte Doğu-Batı Çatışması* içinde, Haz. Ertan Eğribel-Ufuk Özcan, Kızılelma Yay., İstanbul, 2005.
- "Halide Edip Adıvar", Gökhan Çetinsaya, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Modernleşme ve Batıcılık* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2002.

- “Halit Ziya ve Batılılaşma”, Sezer Ateş Ayvaz, *Hürriyet Gösteri*, S. 165, Ağustos 1994.
- “Halk Kütüphanesi Kullanımına Sosyolojik Bir Yaklaşım”, Bülent Yılmaz, *Türk Kütüphaneciliği* 10(4) Yıl: 12, 1996.
- “Halk Romancısı Hüseyin Rahmi”, Selim İleri, *Yeni Ufuklar*, S. 252, Eylül 1974.
- “Halk Şiirinde Toplumsal Temalar”, Mine Serdar, *Üçüncü Yeni*, S. 3, Haziran 1984.
- “Halkın Yaşamını Canlandıran Belgesel Romanların Yazarı ve Halk Eğitimcisi: Hüseyin Rahmi”, Konur Ertop, *Milliyet Sanat*, S. 326, 4 Haziran 1979.
- “Hayat Karşısında Romancı”, Ahmet Hamdi Tanpınar, *Ülkü*, S. 43, 1 Temmuz 1941.
- “Hayat Sürecinde Yazı”, Cemal Şakar, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Hayat ve Şiir”, Ali Ayçil, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Hayat, Çocuk ve Edebiyat”, Yusuf Çağlar, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- “Hayat, Okuma Eylemi ve Şiir”, M. S. Rindokur, *Bir Nokta*, S. 1, Mart 2001.
- “Hayatın Akışına Tanıklık Bağlamında Edebiyat Sosyolojisi”, Köksal Alver, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Hayatın Romandaki Yeri”, Gürsel Korat, *AdamSanat*, S. 225, Ekim 2004.
- “Hermeneutik, Filoloji ve Edebiyat”, Uwe Japp, içinde *Hermeneutik Üzerine Yazılar*, Çev. Doğan Özlem, Ark Yay., Ankara, 1995.
- “Hikaye Anlatıcısı”, Hüseyin Su, *HeceÖykü*, S. 1, Şubat-Mart 2004.
- “Hikayede Gerçek”, İsmail Kılıhoğlu, *Mavera*, S. 46, 1980.
- “Hikayemizde Amerikan Sistemi”, Muhtar Körükçü, *Varlık*, Mayıs 1951.
- “Huzur Romanı Etrafında Edebiyat Sosyolojisi Açısından Bir Deneme”, İbrahim Şahin, *Türk Yurdu*, S. 451, Mayıs 1996.
- “Huzur Romanında Halk ve Aydınlar”, Ali Yıldız, *Türk Edebiyatı*, S. 319, Mayıs 2000.
- “Huzur’da Aydın Tipi”, Sevim Kantarcıoğlu, *Milli Kültür*, S. 8, 9, Ocak, Şubat 1982.
- “Hüseyin Rahmi Gürpınar’ın Bazı Romanlarında Ferdi ve Sosyal Tenkit”, Mustafa Özbacı, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 6.
- “Hüseyin Rahmi Gürpınar’ın İlk Romanlarında Kadınların Kültür Dünyası”, Aydın Oy, *Türk Folklorü Araştırmaları Yıllığı*, S. 2, 1975.
- “Hüseyin Rahmi Romanlarında Kadın Tipleri”, Mediha Berkes, *AÜ DTCF Dergisi*, Cilt III, S. 5, 1945.
- “Hüseyin Rahmi’nin Romanlarında Aile ve Kadın”, Mediha Berkes, *AÜ DTCF Dergisi*, Cilt III, S. 3, 1945.

- "Hüseyin Rahmi'nin Sosyal Görüşleri", Niyazi Berkes, *AÜ DTCF Dergisi*, Cilt III, S. 3, 1945.
- "II. Meşrutiyet Romanlarında Siyasi Temalar, Eskinin Tenkidi, Yönetim Sisteminde Düzensizliğin Ortaya Konulması", Şerif Aktaş, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.
- "İdeoloji ve Edebiyat", Hamit Köksal, *Konevi*, 2 (16), Ocak 1984.
- "İdeolojik Bir Form Olarak Edebiyat Üzerine", Etienne Balibar-Pierre Macherey, Çev. Yusuf Yazar, *Teori ve Eleştiri* içinde, Hazırlayan: Hüseyin Su, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "İhtilallerin ve Savaşların Edebiyat Üzerindeki Tesirleri", Jean Larnac, Çev. Orhan Suda, *Yeni Ufuklar*, S. 135, Ağustos 1963.
- "İki Roman Bir Şehir Eder Mi", Alper Akçam, *Adam Sanat*, S. 228, Ocak 2005.
- "İktidar ve Edebiyat", Necati Mert, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- "İktidarı Öven Galip: Modernist Roman(s)ımızın Çerçevesi ve Ödipal Anlatının Sınırları", Süha Oğuzertem, *Defter*, S. 16, Nisan-Temmuz 1991.
- "İktidarın Kimliği, Şairin 'Kimse'liği: Şiir-İktidar İlişkisi", Faruk Uysal, *Hece*, S. 53/54/55, Mayıs/Temmuz 2001.
- "İletişim Araçlarının Ozanlık Geleneği Üzerindeki Etkileri", Şeref Boyraz, *Folklor/Edebiyat*, S. 26, 2001/2.
- "İnce Memed'in Kimlikleri", Berna Moran, *Adam Sanat*, S. 5, Nisan 1986.
- "İngiliz Romanının Sosyal Cephesi", Behice Boran, *Adımlar Mecmuası*, S. 7, 1943.
- "İngiliz ve Türk Edebiyatında Eşkiyalık Geleneği: Robin Hood ve Köroğlu", Elmas Şahin, *Folklor/Edebiyat*, S. 36, 2003.
- "İnkılap Edebiyatı", Selçuk Çıkla, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- "İnsanlar ve Kitaplar", Cavit O. Tütengil, *Cumhuriyet*, 11 Temmuz 1971.
- "İslami Edebiyat (Bir Kültürel Mücadele Alanı Olarak)", Kenan Çayır, *Milliyet Sanat*, S. 557, Ağustos 2005.
- "İslami Edebiyat Terimi", Ebubekir Eroğlu, *Yönelişler*, S. 7, Ekim 1981.
- "İslami Romanlar Üzerine Bir Deneme", Koray Çalışkan, *Birikim*, S. 91, Kasım 1996.
- "İslami Türk Edebiyatının Değişen Yüzü", Ömer Leakesiz, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: İslamcılık* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2004.
- "İsmail Kılıoğlu'nun Hikayelerinde Bağlanış ve Başkaldırma", Hayri Maraşlıoğlu, *Edebiyat*, S. 1, 1975.
- "İspanyol İç Savaşı ve Yazın", Arzu Etensel İldem, *Argos*, S. 34, Nisan 1992.
- "İşte Türk Edebiyatçısı", Ersin Kalkan, *Hürriyet*, 8.1.2003.

- "Jacques Derrida ile Edebiyat Oyunu", Gönül Özlem Ayaydın, *Varlık*, S. 1141, Ekim 2002.
- "Jöntürk İdeolojisinin Türk Romanına Etkileri: Mizancı Murad Bey ve Toplumsal Ütopyası", Ekrem Işın, *Sanat Olayı*, S. 5, Mayıs 1981.
- "Jules Verne: Bir Bilimsel Destan Yaratıcısı", Server Tanilli, *Adam Sanat*, S. 231, Nisan 2005.
- "Kadın Öykücüler ve Toplumsal Hayat", Cemile Sümeyra-Köksal Alver, *HeceÖykü*, S. 8, Nisan-Mayıs 2005.
- "Kadınlık Bilinci ve Aşk-ı Memnu'da Varoluş Sorunu", Yeliz Kızılaslan, *Parşömen*, Cilt: 2, S. 2, Kış 2000.
- "Kafka'da Modernlik", Kürşad Kızıltuğ, *Varlık*, S. 1145, Şubat 2003.
- "Kafka'nın Dünyası ve Yabancılaşma", Roger Garaudy, Çev. Selahattin Hilav, *Yeni Dergi*, S. 11, Ağustos 1965.
- "Kalabalıkların Adamı Ya Da Aylak/Flaneur Üzerine", Köksal Alver, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Kanon Huzursuzluğu", Kemal Atalay, *Kitap-lık*, S. 68, Ocak 2004.
- "Kanona Ağıt", Herold Bloom, *Kitap-lık*, S. 68, Ocak 2004.
- "Karnaval ve Hasan Ali Toptaş Romanı", Alper Akçam, *Adam Sanat*, S. 230, Mart 2005.
- "Kasaba Edebiyatı", Sezai Karakoç, *Edebiyat Yazıları II* içinde, Diriliş Yay., İstanbul, 1986, s. 46-49 (İlk Yayın: Yeni İstanbul, 1962).
- "Kemal Tahir ve Roman Sosyolojisi", Köksal Alver, *Baykan Sezer'e Armağan* içinde, Haz. Ertan Eğribel-Ufuk Özcan, Kızılelma Yay., İstanbul, 2004.
- "Kemal Tahir ve Tarihsel Gerçekliğin İnşası", Mustafa Kemal Şan, *Kemal Tahir'in 30. Ölüm Yıldönümü Anısına* içinde, Sosyoloji Yıllığı- Kitap 10, Kızılelma Yay., İstanbul, 2003.
- "Kentın Surlarında Taşra Anlatıları", Hayrettin Orhanoğlu, *Dergah*, S. 98, 1998.
- "Kimin Gökkubbesi: Y. Kemal Beyatlı'nın Vatan Şairliği ve Şiirinin Coğrafyası Üzerine", Laurent Mignon, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Kimlik Bunalımındaki Kadın İmaji: Seniha Örneği", Haluk Harun Duman, *Dergah*, S. 92, Ekim 1997.
- "Kiralık Konak'ın Seniha'sı", Berna Moran, *Çağdaş Eleştiri*, S. 4, Haziran 1982.
- "Kişisiz 'Münevver/Entelektüel' Tipi ve Kutadgu Bilig", Ahmet Kerem Çebi, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 18, Mart-Nisan 1995.
- "Kitaplar, Metalar, Fetişler", Hilmi Yavuz, *E*, S. 21, Aralık 2000.
- "Kitle Edebiyatı ve Güdümlü Edebiyat Sosyolojisi", Zeki Karakaya, *Akademik Açı*, S. 3, 1997.

- "Kitle Kültürü ve Popüler İslamî Romanlar", Şaban Sağlık, *Dergah*, S. 106, 107, 108, 109, Aralık 1998, Ocak, Şubat, Mart 1999.
- "Kolektif Kimlik İnşa Aracı Olarak Tarihi Roman", İbrahim Şirin, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.
- "Köy Edebiyatının İşlevi", Hilmi Yavuz, *Yeni Adam*, Mart 1973.
- "Köy Konusunu İşleyen Hikayeler", Samim Kocagöz, *Yeditepe*, 1 Mayıs 1954.
- "Köy Romanı", Hilmi Yavuz, *E*, S. 10, Ocak 2000.
- "Köy Romanı-Kent Romanı Üzerine", Emre Kongar, *Bilim ve Sanat*, S. 2, Şubat 1981.
- "Köy-Kent Kavşağında Türk Hikayesi", Sezai Coşkun, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Köyümüzün Gerçekleri ve Sosyal Şiir", C. Orhan Tütengil, *İncece*, S. 41, Eylül 1964.
- "Kurgu Edebiyatı ile Olgü Edebiyatının Sınırlarında", Timothy Garton Ash, *Varlık*, S. 1143, Aralık 2002.
- "Kurgusal Gerçeklik ve Gerçekçilik", Hüseyin Su, *HeceÖykü*, S. 4, Ağustos-Eylül 2004.
- "Kurtuluş Savaşı Sonrasında Türk Romanında Aydın", Ertuğrul Özkök, *Hürriyet Gösteri*, S. 38, Ocak 1984.
- "Kutadgu-Bilig Üzerinde Sosyolojik Düşünceler", Mahmut Arslan, *Sosyoloji Dergisi*, 3. Dizi- 3. Sayı, 1992.
- "Kuyucaklı Yusuf'a Yeni Bir Bakış: Sabahattin Ali Romanının Sosyolojik Açısından İncelenmesi", Berna Moran, *Düşün*, S. 22, Ocak 1986.
- "Küçük Ağa'nın İslamcılığı", Mehmet Maraşlıoğlu, *Kayıtlar*, S. 1, Kasım 1990.
- "Kültür İnşasında Bir Yapı Taşı Olarak Ankara Romanı", Cemal Şakar, *Hece*, S. 103, Temmuz 2005.
- "Kültürün Göstergeleri veya Edebiyat Sosyolojisi", Sadık K. Tural, *Zamanın Elinden Tutmak* içinde, Ecdad Yay., Ankara, 1991, s. 1-9.
- "Küreselleşme Sürecinde Şiir", Veysel Çolak, *E*, S. 25, Nisan 2001.
- "Küreselleşme Sürecinde Türk Romanının Sosyolojik Analizi", A. Ömer Türkeş, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Lukacs ve Sosyalist Gerçekçilik", Michel Lequenne, Çev. Erhan Bener, *Çağdaş Türk Dili*, S. 38, Nisan 1991.
- "Lukacs, Goldmann, Bahtın: Toplumbilimsel Eleştirinin Üç Kuramcısı", Mehmet Rifat, *Varlık*, S. 1173, Haziran 2005.
- "Lukacs'ın Gerçekçiliği", Metin Cengiz, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 64, Kasım-Aralık 2002.

- "M.T. Aybekin'in "Nevâî" Adlı Romanına Sosyolojik Açıdan Bir Yaklaşım", Hüseyin Baydemir, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* 8 (18 / Özel S. Prof. Dr. M. Sadi Çöğenli) 2001.
- "Maddeci Estetik ve Sanat Kuramı İle Toplumcu Gerçekçiliğe Doğru Bir Bakış ", Aziz Çalışlar, *Varlık*, S. 929 ve 930 ve 931 ve 932, Şubat ve Mart ve Nisan ve Mayıs 1985.
- "Maddeci-Gerçekçi Eleştiri", Aziz Çalışlar, *Hürriyet Gösteri*, S. 54, Mayıs 1985.
- "Marksçı Eleştiride Ölçütler", Metin İlkin, *Gerçek Sanat*, Ekim 1994.
- "Marksçı Eleştirinin Genel İlkeleri", Auguste Cornu, Çev. Tahsin Saraç, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.
- "Marksçı Eleştirinin Görevleri Üstüne Tezler", Anatoli Vasilyeviç Lunaçarski, Çev. Asım Bezirci, *Sosyalizm ve Edebiyat* içinde, İstanbul, 1998.
- "Marksçılık ve Edebiyat", Edmund Wilson, Çev. Murat Belge, *Yeni Dergi*, S. 25, Ekim 1966.
- "Marksist (Toplumcu) Edebiyat Eleştirisi", Ramazan Gülendam, *Hece*, S. 77/78/79, Mayıs/Haziran/Temmuz 2003.
- "Marx'ın Goriot Baba'sı, Balzac'ın Komünist Manifestosu", Aslı Güneş, *Parşömen*, Cilt: 1, S. 4, Bahar 2000.
- "Mavi Anadolu: Edebi Kanon ve Milli Kültürün Yapılandırılışında Kemalizm İle Bir Ortaklık Denemesi", Kaya Akyıldız-Barış Karacasu, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- "Mehmet Akif Ersoy", Fatma Bostan Ünsal, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: İslamcılık* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2004.
- "Mehmet Akif Ersoy", Murat Yılmaz, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Muhafazakarlık* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2003.
- "Mehmet Akif'in İçtimai Bir Şiirinin İncelenmesi", Orhan Okay, *Kültür ve Sanat*, S. 27, Haziran 1983.
- "Mehmet Akif'te Tarih Temi", Ali Öztürk, *Türk Yurde*, S. 1, Ocak 1962.
- "Mehmet Seyda'nın Romanlarında Büyük Aile", Cavit Orhan Tütengil, *Yeni Ufuklar*, S. 167, Nisan 1966.
- "Melih Bey Takımı: Aşk-ı Memnu'da Tarih, Kültür ve Birey İlişkisi Üzerine Bir Deneme", Ekrem Işın, *Çağdaş Eleştiri*, Yıl: 2, S. 7, Temmuz 1983.
- "Memduh Şevket Esendal'ın 'Ayaşlı ve Kiracıları' Adlı Romanına Sosyolojik Bir Yaklaşım Denemesi", Ramazan Gülendam,-Nurgül Yalğın, *Dergah*, S. 162, Ağustos 2003.
- "Memduh Şevket Esendal'ın Romanlarında Aile", İsmail Çetişli, *Milli Kültür*, S. 78, Kasım 1990.
- "Memduh Şevket Esendal", Ömer Türkeş, *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce: Kemalizm* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2001.

- “Merkez-Çevre İlişkisi Açısından Metin Kaçan’ın ‘Ağır Roman’ ve F. Zaimoğlu’nun ‘Döküntü’ Adlı Yapıtları”, Mahmut Karakuş, *E*, S. 37, Nisan 2002.
- “Mesaj Açısından Çocuk Kitapları”, Tülin Arseven, *Hece*, S. 104-105, Ağustos-Eylül 2005.
- “Meslek Olarak Yazarlık”, Friedrich Durrenmatt, Çev. Türkan Öcal, *Yeni Dergi*, S. 81, Haziran 1971.
- “Meşrutiyetten Cumhuriyete Değişen Kadın Kimliği: Halide Edip Adıvar’ın Romanları”, Türkan Erdoğan, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Metne Bağlı Yorumlama”, Jürgen H. Petersen, Çev. Ünal Kaya, içinde *Teori ve Eleştiri*, Hazırlayan: Hüseyin Su, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Miguel Delibes’in ‘Yol’ Romanında Çocuk Olgusu”, Şebnem Atakan, *Littera*, Cilt: 11, 2002.
- “Millet ve Sanatkar”, Sadık K. Tural, *Töre*, S. 25, Haziran 1973.
- “Milli Edebiyattan Milliyetçi Romanlara”, Ömer Türkeş, içinde *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Milliyetçilik*, İletişim Yay., İstanbul, 2002.
- “Milli Mücadele Devrinin Edebiyata Aksı”, İnci Enginün, *Milli Kültür*, S. 2, Ağustos-Ekim 1980.
- “Mistik, Marksist ve Osmanlı: Kemal Tahir Romanında Tarih”, Özlem Fedai, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.
- “Modern Edebiyat Eleştirisi”, Stanley Edgar Hyman, Çev. Yurdanur Salman, *Yeni Dergi*, S. 48, Eylül 1968.
- “Modern İrlanda Şiirinde Mit ve Ulus”, Richard Kearney, Çev. Bülent Somay, *Defter*, S. 36, Bahar 1999.
- “Modern Kadın Yazarın Toplumsal ve Sanatsal Konumu” Feridun Andaç, *Hürriyet Gösteri* (210) 4/5 1999.
- “Modern Öykü ve Gerçekçilik”, Necip Tosun, *Hece*, S. 46-47, Ekim-Kasım 2000.
- “Modern Türk Edebiyatı Aynasında Türkiye”, Otto Spies, Çev. Bedii Ambarcı, *Yeni Ufuklar*, Ocak-Mart 1961.
- “Modern Türk Şiirinden Aydınlanma Sorunsalı”, Yücel Kayıran, *Adam Sanat*, S. 229, Şubat 2005.
- “Modernizmden Postkolonyalizme Yazınsal Yapıtta Öteki Sorunu”, A. Galip Yener, *Varlık*, S. 1132, Ocak 2002.
- “Modernleşen Türk Edebiyatına Bir Bakış”, Zeynep Uysal-Elkatip, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- “Modernleşme ve Türk Modernleşmesinin İlk Dönemlerinde İnanç Krizlerinin Edebiyata Yansıması”, M. Orhan Okay, *Doğu Batı*, S. 22, Şubat/Mart/Nisan 2003.

- “Modernliğin İktidarı ve Edebiyatın Soğurulması”, İsmail Coşkun, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- “Modernlik ve Kapitalizm Kıskaçında Bir Titrek Ruh: Thomas Mann ve Modern İnsan”, Necmettin Doğan, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Muhafazakar Dekedans: Ağır Roman”, Ha içinde lide Vilioglu, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- “Muhafazakar Romanlarda Muhafaza Edilen Neydi?”, Ömer Türkeş, *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Muhafazakarlık* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2003.
- “Mustafa Kutlu’nun Hikayelerinde Sosyal Değişme”, Alaaddin Karaca, *Yedi İklim*, S. 22-24, 1989.
- “Nazım Hikmet’in ‘Kuvayi Milliye’inde Köylüye Toplumcu Gerçekçi Bakış”, Cahit Akın, *Littera*, Cilt: 12, 2003.
- “Necati Mert’in Öykücülüğü”, Cemile Sümeyra, *HeceÖykü*, S. 7, Şubat-Mart 2005.
- “Necip Fazıl Kısakürek’in Şiirindeki İnsan ve Topluma Bir Bakış”, Ertan Örgen, *Hece*, S. 97, Ocak 2005.
- “Necip Fazıl Kısakürek’in Şiirlerindeki Dava ve Topluma Bir Bakış”, Recep Duymaz, *Hece*, S. 97, Ocak 2005.
- “Necip Fazıl Kısakürek”, Murat Güzel, *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Muhafazakarlık* içinde, İletişim Yay., İstanbul, 2003.
- “Necip Fazıl Şiirinde Şehir”, Köksal Alver, *Hece*, S. 97, Ocak 2005.
- “Necip Fazıl’ın Edebiyat ve Sanat Çevresi”, Abdullah Uçman, *Yönelişler*, S. 25, Temmuz 1983.
- “Nesnel Gerçeklik-Şiirsel Gerçeklik”, Metin Altıok, *Damar*, Temmuz-Ağustos 1993.
- “Nezihe Meriç’in Yapıtlarında Değişen Kadın İmgeleri”, Ülken İnce, *AdamSanat*, S. 80, Temmuz 1992.
- “Niçin Aşk Romanı Okunur”, Murat Celal, *Yeni Olgu*, S. 4, Nisan 984.
- “Oluşumsal-Yapısalcı Yazın Eleştirisine Uygulamalı Bir Yaklaşım: Goldmann’dan Racine’i Okurken”, Tanju İnal, *Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 1 (4), 1979.
- “Orhan Kemal’in Çukurova Romanlarında Ekmek Kavgası”, Mehmet Narlı, *Dergah*, S. 134, Nisan 2001.
- “Orijinal Türk Ruhü”, Nurdan Gürbilek, *Defter*, S. 43, Bahar 2001.
- “Osman Şahin Öyküsüne Dair”, Köksal Alver, *HeceÖykü*, S. 7, Şubat-Mart 2005.
- “Osmanlı İlimiye Sınıfının Romanı: Mahur Beste”, Ekrem Işın, *Kitap-luk*, S. 40, Mart-Nisan 2000.

- "Otobiyografik Benliğin Çok-Karakterliliği: Halide Edip'in İlk Romanlarında Toplumsal Cinsiyet", içinde **Kadınlar Dile Düşünce** (Edebiyat ve Toplumsal Cinsiyet), Der. Jale Parla-S. Irzık, İletişim Yay., İstanbul 2004.
- "Ozanın İşlevi", Tristan Cabral, Çev. Özdemir İnce, *YazkoÇeviri*, S. 6, Mayıs-Haziran 1982.
- "Ömer Seyfettin Bir Sosyolog Mudur", H. Fethi Gözler, *Milli Kültür*, S. 40, Haziran 1983.
- "Ömer Seyfettin ve Hikayelerinin Sosyolojik Açından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi", Mehmet Özdemir, *Ankara Ticaret Odası Dergisi*, S. 2, 3, Şubat, Mart 1976.
- "Ömer Seyfettin'de Meseleler", Necdet Sancar, *Ülkemiz*, S. 10, Mart 1967.
- "Öykü ve Gerçek", Adnan Binyazar, *Türk Dili*, Ocak 1970.
- "Öykü ve Gerçeklik", Tahsin Yücel, *Öykücünün Kitabı* içinde, Haz. Feridun Andaç, Varlık Yay., İstanbul, 1999, s. 254-256.
- "Öykü ve Sosyoloji", Necip Tosun, *Hayat ve Öykü* içinde, Hece Yay., Ankara, 1999, s. 109-111.
- "Öznel ve Toplumsal Anlamlandırma Aracı Olarak Roman", Betül Parlak, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- "Peyami Safa'nın Romanlarında Batılaşma Problemi ve Dini Hayatın İzleri", Mustafa Özbalcı, *Öndokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 8, 1993.
- "Politik Roman Kavramı", Irwing Howe, Çev. Nesrin Kasap, *Adam Sanat*, S. 15, Şubat 1987.
- "Politika ve Edebiyat", Jean Lacouture, Çev. Ayda Düz, *Cep Dergisi*, S. 27, Mart 1969.
- "Popüler Kültür Çerçevesinde Popüler Roman ve Hayat", Alpay Doğan Yıldız, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- "Popüler Kültür ve Edebiyat", Betül Parlak, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- "Popüler Romanlar ve Edebiyat Sosyolojisi", Şaban Sağlık, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Postmodern Darbeye Direnen Roman: Bir Hüzünlü Hoz'da Belirsizliğin Bilgeliği", Çimen Günay, *DeFTER*, S. 45, Kış 2002.
- "Postmodern Roman Muhalif Olabilir Mi?", Mustafa Bayram Mısıır, *E*, S. 32, Kasım 2001.
- "Postmodern Roman", Nilüfer Kuyuş, *E*, S. 31, Ekim 2001.
- "Proust Üzerine", Walter Benjamin, Çev. Ahmet Cemal, *Argos*, S. 15, Kasım 1989.
- "Rakım Efendi: Batılılaşmanın Gürbüz Çocuğu", Köksal Alver, *Hece*, S. 106, Ekim 2005.
- "Rasim Özdenören'in Öykülerinde Çocuk", Necip Tosun, *Kayıtlar*, S. 33, Temmuz 1993.
- "Rasim Özdenören'in Öykülerinde Çözülmenin Ekonomik Boyutları", Necip Tosun, *Kayıtlar*, S. 29, Mart 1993.

- "Rasim Özdenören'in Öyküsünde İnsan", Mehmet Maraşlıoğlu, *Mavera*, S. 3, 1977.
- "Rasim Özdenören'in Öyküsünde Sosyal Çevre Gerçekçiliği ve Metafizik Tema", Mehmet Sümer, *Güldeste*, S. 21, Ekim 1983.
- "Recaizade Ekrem'in Araba Sevdası Romanında Gerçekçilik", Güzin Dino, *Türkiyat Mecmuası*, Cilt: XI, 1954.
- "Resmi İdeoloji Tarafından Dışlanan, Yazınsal İktidarı Dışlayan Bir Şair Sezai Karakoç", Ahmet Oktay, *FDE*, S. 9, 1982.
- "Reşat Nuri Güntekin ve Anadolu", Olcay ÖnerToy, *Türkoloji Dergisi*, S. 1, 1974.
- "Reşat Nuri Güntekin'in Romanlarında Öğretmenlerin Din ve Din Adamlarına Karşı Tutumları", İbrahim Kıbrıs, *Öğretmen Dünyası*, S. 62, Şubat 1985.
- "Reşat Nuri Güntekin'in Romanlarındaki Öğretmenlerin Dine ve Din Adamlarına Karşı Tutumları", İbrahim Kıbrıs, *Öğretmen Dünyası*, S. 62, Şubat 1985.
- "Rimbaud ve Mekansal Metin", Fredric Jameson, Çev. Kemal Atakay, *Defter*, S. 36, Bahar 1999.
- "Roman Bir Araştırmadır", Michel Butor, *Varlık*, S. 557, Eylül 1961.
- "Roman Düşüncesini Yitirmek", Feridun Andaç, *E*, S. 44, Kasım 2002.
- "Roman Eleştirisinin Ekonomi-Politikine Katkı", Mustafa Özel, *Birey Burjuva Zengin* içinde, Kitabevi, İstanbul, 1998.
- "Roman Neden Geri Çekiliyor", Cemal Şakar, *Hece*, S. 99, Mart 2005, S. 101, Mayıs 2005, S. 102 Haziran 2005.
- "Roman Öldü", İlyas Birgül, *Adam Sanat*, S. 231, Nisan 2005.
- "Roman Sosyolojisinin Sorunlarına Giriş", Lucien Goldmann, Çev. Ferid Edgü, *Yeni Dergi*, Yıl 4, Sayı 44, Mayıs 1968.
- "Roman Tarihine Goldmanncı Yaklaşım", Ekrem Aksoy, *Edebiyat ve Toplum Sempozyumu* içinde, AÜ Tömer Gaziantep Şubesi, Ankara, 1999, s. 80-84.
- "Roman ve Avrupa", Milan Kundera, Çev. Dilek Aksu, *Adam Sanat*, S. 7, Haziran 1986.
- "Roman ve Batılılaşma İdeolojisi", Köksal Alver, *Hece*, S. 39, Mart 2000.
- "Roman ve Bilim", Tahsin Yücel, *Varlık*, S. 826, Temmuz 1976.
- "Roman ve Gerçek", Necip Alsan, *Varlık*, Aralık 1957.
- "Roman ve Hayat İlişkileri", Selahattin Çetin, *İslami Edebiyat*, S. 13, Temmuz-Eylül 1991.
- "Roman ve Hayat", Fatih Andı, *Dergah*, S. 62, Nisan 1995.
- "Roman ve Hayat", Ziya Gökalp, *Makaleler IX*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1980 (ilk yayım: Cumhuriyet, 18 Ekim 1924).

- “Roman ve Hikayelerin Gençliğe Tesirleri”, Mustafa Öcal, *Nesil*, S. 10, Temmuz 1978.
- “Roman ve İnsan”, Ertuğrul Aydın, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Haziran/Temmuz 2002.
- “Roman ve Kimlik”, Jale Parla, *Varlık*, S. 1013, Şubat 1992.
- “Roman ve Millet”, Durali Yılmaz, *Hisar*, S. 182, Mart 1979.
- “Roman ve Okuyucu”, Sabri Esat Siyavuşgil, *Medeni Kanununun 16. Yıldönümünden* ayrı basım, Kenan Matbaası, İstanbul, 1944.
- “Roman ve Politika”, Ömer Ateş, *Kavram*, S. 5, Eylül 1989.
- “Roman ve Roman Okuruna Roman Sosyolojisi Açısından Bir Yaklaşım Denemesi”, Mustafa Ayyıldız, *Yedi İklim*, S. 56, Kasım 1994.
- “Roman ve Şehir Kültürü”, Mustafa Miyasoğlu, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Haziran/Temmuz 2002.
- “Roman ve Tarih”, Rasim Özdenören, *Köpekçe Düşünceler* içinde, İz Yay., İstanbul, 1999.
- “Roman ve Tarihsel Bellek”, Şükran Yücel, *E*, S. 21, Ağustos 2000.
- “Roman ve Tarihsel Dönem”, Ahmet Oktay, *YazkoEdebiyat*, S. 29, Mart 1983.
- “Roman ve Toplumsal Gerçeklik”, Mustafa Kemal Şan, SAÜ Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi, S. 5, 2004.
- “Roman ve Yaşam”, Tahsin Yücel, *Türk Dili*, S. 280, Ocak 1975.
- “Roman ve Yazar”, Tahsin Yücel, *Türk Dili*, S. 280, Ocak 1975.
- “Roman, Hayat ve Kader”, Rasim Özdenören, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Roman, Şehir ve Getto”, Elif Şafak, *E*, S. 21, Aralık 2000.
- “Roman”, Ziya Gökalp, *Makaleler IX*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1980 (ilk yayım: Cumhuriyet, 28 Eylül 1924).
- “Romana Yazılan Tarih”, A. Ömer Türkeş, *Toplum ve Bilim*, S. 91, Kış 2001.
- “Romancı Neyi İfade Eder?”, Hayriye Ünal, *Dergah*, S. 156, Şubat 2003.
- “Romancı ve Hayat”, Pearl Beck, *Varlık*, S. 375, Ekim 1951.
- “Romancı ve Kahramanları”, Durali Yılmaz, *Hisar*, Mayıs 1979.
- “Romancının Gücü”, Yıldırım Keskin, *Varlık*, S. 1164, Eylül 2004.
- “Romancının Mesuliyeti”, Pierre Macherey, *İstanbul*, S. 61, 1946.
- “Romanda Birey ve Topluluk”, Michel Butor, Çev. Tahsin Saraç, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.

- "Romanda Dünya Görüşü"; Hermann Broch, Çev. Cemil Z. Şanbey, *Türk Dili*, S. 159, Aralık 1964.
- "Romanda Gerçekçilik Anlayışları ve Tip Sorunu", Şehsuvar Barlas, *YazkoEdebiyat*, S. 39/40, Ocak/Şubat 1984.
- "Romanda Kentleşme: Gecekonduyan Villakentlere", A. Ömer Türkeş, *Birikim*, S. 123, Temmuz 1999.
- "Romanda Koşullanma ve Tarihsel Düşünsel Anlam", Gyorgy Lukacs, Çev. Tahsin Saraç, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.
- "Romanda Toplumsal Ortam", Tarık Özcan, *Adam Sanat*, Sayı 187, 2001.
- "Romanın Görevi", Durali Yılmaz, *Hisar*, Şubat 1980.
- "Romanın Zenginleşen Dünyası", A. Ömer Türkeş, *Toplum ve Bilim*, S. 88, Bahar 2001.
- "Romanlar ve Mesajlar", Mustafa Sarıca, *Milli Kültür*, S. 77, Ekim 1990.
- "Romanlar, Ticaret ve Muhasebe", Mustafa Özel, *Dergah*, S. 64, Haziran 1995.
- "Romanlarda Aydın Kişi", Fethi Naci, *Forum*, S. 137, Aralık 1959.
- "Romanlarda Toplumsal Gerçekçilik", Fethi Naci, *Dost*, S. 27, Aralık 1959.
- "Rönesans Döneminde Sanatçının Toplumsal Konumu", Arnold Hauser, Çev. Ahmet Cemal, *Gergedan*, S. 13, Mart 1988.
- "Saatleri Ayarlama Enstitüsüne Edebiyat Sosyolojisi Açısından Bir Yaklaşım Denemesi", Nurullah Çetin, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri içinde*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Sabahattin Ali'nin Hikayelerinde Toplumsal Eleştiri", Zübeyde Şenderin, *Hece*, S. 46-47, Ekim-Kasım 2000.
- "Sabahattin Ali'nin Öykülerinde İnsan ve Toplum Gerçekleri", Aydın Öztürk, *AdamÖykü*, S. 30, 2000.
- "Sait Faik ve Anadolu", Muzaffer Uyguner, *Türk Dili*, S. 116, Mayıs 1961.
- "Samim Kocagöz'ün Romanlarında Kurtuluş Savaşçıları", Şükran Kurdakul, *Türk Dili*, S. 298, Temmuz 1976.
- "Sanat Sosyolojisinin Tarihçesi ve Bugünkü Durumu", Ömer Naci Soykan, *Çağdaş Eleştiri*, Yıl: 3, S. 10, Ekim 1984.
- "Sanat Sosyolojisinin Temellendirilmesine İlişkin Bir Deneme", Ömer Naci Soykan, *Çağdaş Eleştiri*, Yıl: 3, S. 8, Ağustos 1984.
- "Sanat ve Edebiyatın Toplumsal Perspektifi", Kenan Çağan, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- "Sanat ve Edebiyatta Gerçekçilik", Adnan Gülerman, *Türk Edebiyatı*, S. 104, Haziran 1982.

- “Sanatçı ve Realizm”, Sezai Karakoç, **Edebiyat Yazıları I** içinde, Diriliş Yay., İstanbul, 1988, s. 27-39.
- “Sanatın Sosyal Şartları ve Roman”, Behice Boran, *Yeni Düşün*, S. 43, Kasım 1987.
- “Sanatın Tarih Yazımına Katkısı”, Peter Bürger, Çev. Ünal Kaya, içinde *Teori ve Eleştiri*, Hazırlayan: Hüseyin Su, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Sanatın Toplumsal Yönü”. Ali Galip Yener, *Virgül*, S. 34, Ekim 2000.
- “Sanatkâr ve Muhiti (Şair-Çevre)”, Cevdet Kudret, *Varlık*, S. 164, 1 Mayıs 1938.
- “Sanatta Toplum Biliminin Amaç ve Sınırları”, Arnold Hauser, Çev. Mehmet Ergüven-Faruk Ersöz, *Sanat Çevresi*, S. 46, Ağustos 1982.
- “Sanatta Toplumcu Gerçekçilik ve İşlevi”, Kutluay Şakar, *Yeni Olgu*, 1 (4/5), Temmuz-Ağustos 1981.
- “Sanattaki Toplumculuk”, Gürsen Topses, *Devinim*, S. 5, Haziran 1965.
- “Sartre’in Bekleyiş Adlı Romanına Goldmann’cı Bir Yazın Toplum Bilimsel Yaklaşım”, Ali Tilbe, içinde **Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri**, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Sartre’in Romanlarına Sosyolojik Bir Yaklaşım”, Ekrem Aksoy, FDE, Ş. 14, Kış 1984.
- “Savaş ve Edebiyat”, Mümtaz İdil, *Yarın*, S. 45, Mayıs 1985.
- “Savaş ve Öykü”, Erendiz Atasü, *Varlık*, S. 1149, Haziran 2003.
- “Savaş ve Romanlar”, Tarık Dursun K., *YazkoEdebiyat*, S. 21, Temmuz 1982.
- “Sembolik Anlatımdan Toplumsal Eleştiriye”, Selahattin Dilidüzgün, **Çağdaş Çocuk Yazımı** içinde, YKY, İstanbul, 1996, s. 64-65.
- “Sentetik Bir Salata Ya Da Fil Hayaleti Olarak Kanon”, Süha Oğuzertem, *Kıtap-ık*, S. 68, Ocak 2004.
- “Sevinç Çokum’un Hikaye ve Romanlarında Aile Teması”, Ali Bulut, *Milli Kültür*, S. 78, Kasım 1990.
- “Seyrani’nin Toplumcu Yönü”, Haşim Nezihî, *Ülkü*, S. 152, Haziran 1972.
- “Simge ve Eşdeğer: Sanayileşmenin Şiiri”, Paul West, Çev. Sema Bulutsuz, *Adam Sanat*, S. 8, Temmuz 1986.
- “Siyasal İktidar ve Edebiyat”, Rasim Özdenören, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- “Siyasal Roman Üzerine”, Ahmet Oktay, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Haziran/Temmuz 2002.
- “Siyasal Şiirden Toplumcu Şiire”, Ömer Ateş, *Varlık*, S. 946, Temmuz 1986.
- “Siyaset Kıskaçından Biçimcilik Kıskaçına Tarihsel ve Sosyolojik Damarını Kaybetme Tehlikesi Sınırlarında Gezinen Türk Edebiyatı”, Kurtuluş Kayalı, *Doğu Batı*, Sayı 22, 2003.

- “Son Dönem Türk Öykücülüğünde İnsan ve Toplumsal Hayat”, Cemile Sümeyra, *HeceÖykü*, S. 9, Haziran-Temmuz 2005.
- “Sosyal Bilimlerin Kıyısında Edebiyat”, Duygu Köksal, *Sosyal Bilimleri Yeniden Düşünmek* içinde, Metis Yay., İstanbul, 1998, s. 221-226.
- “Sosyal Dünyanın Edebiyat Yoluyla Kavranması: Robert Musil’in Niteliksiz Adam Romanı Üzerine Sosyolojik Düşünceler”, Austin Harrington, Çev. Nurettin Çalışkan, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Sosyal Edebiyat”, Halide Edip Adıvar, *Yeni İstanbul*, 25.3.1957
- “Sosyal Eleştiri, Politika ve Fadik Kız”, Orhan Asena, *Diyalog*, S. 2, 1989.
- “Sosyal Meseleler Açısından Ömer Seyfettin’in Hikayeleri”, Hüseyin Gürbüz, *Hece*, S. 46-47, Ekim-Kasım 2000.
- “Sosyal Tarih ve Edebiyat Tarihi”, Jacques Proust, Çev. Bahaeddin Yediyıldız, *Töre*, S. 142, Mart 1984.
- “Sosyolog Olarak Balzac: Bir Edebiyat Sosyolojisi İncelemesi”, Francis E. Merrill, Çev. Köksal Alver-Mustafa Fişne, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Sosyoloji Açısından Mehmet Akif Ersoy”, Nihat Nirun, *Mehmet Akif Ersoy Sempozyumu*, İstanbul, 1976.
- “Sosyoloji Bakımından Lisan Meselesi”, Z. Fahri Fındıkoğlu, *Bilgi Dergisi*, S. 230-231, Temmuz-Ağustos 1966.
- “Sosyoloji ve Deneysel Araştırma”, Theodor W. Adorno, Çev. Sabri Balta, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- “Sosyolojik Eleştiri: Sosyolojik Okumaya Giriş”, Köksal Alver, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Sosyoloji-Tiyatro”, Remzi Ayhan, *İçel*, S. 42-43, Temmuz-Ağustos 1941.
- “Sömürgeciliğin İşler ve Günleri: Robinson Cruose”, İsmail Coşkun, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Söz ile Yazar”, Ahmet Oktay, *Oluşum*, S. 45/87, Temmuz 1981.
- “Söz, İnsan, Edebiyat”, Mehmet Doğan, *Yönelişler*, S. 2, Mayıs 1981.
- “Sultan Hamid Düşerken’de İktidar Oyunları”, Özge Soylu, *Varlık*, S. 1155, Aralık 2003.
- “Süreyya Berfe’de Hayat ile Şiir”, Veysel Çolak, *E*, S. 26, Mayıs 2001.
- “Şair, Şiir ve Hayat”, Özdemir İnce, *Adam Sanat*, S. 155, Ekim 1998.
- “Şair, Şiir ve Okuyucu”, Johannes Poethen, Çev. Melahat Özgü, *Türk Dili*, S. 113, Şubat 1961.
- “Şairin Durumu”, Rasim Özdenören, *Yeni Şafak Gazetesi*, 8 Nisan 2001.

- “Şairler ve Meslekleri”, Mustafa İsen, *Yönelişler*, S. 19, Ocak 1983.
- “Şairlik Mesleği”, Jean Breton, Çev. İnci Gürel, *Varlık*, S. 789, Haziran 1973.
- “Şevket Bulut’un Hikayelerindeki Veli Tipi”, H. Dilek Batıslam, *Dergah*, S. 130, Aralık 2000.
- “Şiir ile İnanç”, İ. A. Richards, Çev. Taciser Ulaş, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.
- “Şiir Toplumbilimi”, Veysel Çolak, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 39-40, Eylül-Aralık 1998.
- “Şiir ve Devrim”, Cemal Süreya, *Papirüs*, S. 35, Mayıs 1969.
- “Şiir ve Düşünce”, Cahit Tanyol, *Yeni İnsan*, S. 9, Eylül 1963.
- “Şiir ve Düşünce”, Sennur Sezer, *İnsancıl*, S. 26, Aralık 1992.
- “Şiir ve Gerçek(çi)lik”, Ertuğrul Aydın, *Hece*, S. 53/54/55, Mayıs/Temmuz 2001.
- “Şiir ve Gerçek”, Cahit Tanyol, *Yeni İnsan*, S. 10 ve 12, Ekim ve Aralık 1963.
- “Şiir ve Gerçekçilik”, Ahmet Ada, *Şairin Atölyesi*, Divan: 3, Mart 1993.
- “Şiir ve Gerçekçilik”, Özdemir İnce, *Varlık*, S. 918, Mart 1984.
- “Şiir ve Hayat”, M. Halistin Kukul, *Gülünar*, S. 156, Nisan 1989.
- “Şiir ve Hayat”, Muhsin İlyas Subaşı, *Küçük Dergi*, S. 17, Ekim 1980.
- “Şiir ve İdeoloji”, Gürsel Korat, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 3-4, Temmuz-Ağustos 1992.
- “Şiir ve İktidar”, Ahmet Oktay, *Sombahar*, S. 24, Temmuz-Ağustos 1994.
- “Şiir ve İktidar”, Aydın Şimşek, *Damar*, S. 82 ve 83 ve 86, Ocak ve Şubat ve Mayıs 1998.
- “Şiir ve İlim”, Mehmet Kaplan, *Hisar*, S. 169, Ekim 1971.
- “Şiir ve İşlev”, Fırat Caner, *Evrensel Kültür*, Sayı 113, 2001.
- “Şiir ve Kültür”, Hasan Ali Kasır, *Kalem ve Onur*, S. 11, Yaz 1996.
- “Şiir ve Modernite”, Octavio Paz, *Modernite Versus Postmodernite* içinde, Derleyen: Mehmet Küçük, Vadi Yay., Ankara, 1994, s. 88-103.
- “Şiir ve Nesnel Gerçeklik”, Selim Şen, *Evrensel Kültür*, Mayıs 1995.
- “Şiir ve Politika”, Georges Mounin, Çev. Teoman Aktürel, *Varlık*, S. 888, Eylül 1981.
- “Şiir ve Siyasa”, Hans Magnus Enzensberger, Çev. Koral Özgül, *Varlık*, S. 907, Nisan 1982.
- “Şiir ve Slogan İlişkisi”, Ahmet Ada, *Yusufçuk*, S. 18, Haziran 1980.
- “Şiir ve Slogan”, Atal Behramoğlu, *Broy*, S. 12, Ekim 1986.
- “Şiir ve Slogan”, Atal Behramoğlu, *Politika Gazetesi*, 3 Kasım 1976.

- “Şiir ve Slogan”, Nazir Akalın, *Hece*, S. 50, Şubat 2000.
- “Şiir ve Tarih”, Georges Mounin, Çev. Teoman Aktürel, *Varlık*, S. 886, Temmuz 1981.
- “Şiir ve Tarih”, Octavio Paz, Çev. Yusuf Atılgan, *Sanat Olayı*, S. 8, Ağustos 1981.
- “Şiir ve Toplum”, Ali K. Metin, *Yeni Şafak Gazetesi*, 23 Ekim 1996.
- “Şiir, İdeoloji ve Etik”, Veysel Çolak, *E*, S. 36, Mart 2002.
- “Şiir, Şair ve İdeoloji Ya Da Necip Fazıl’ın Şiiri”, Abdullah Uçman, *Dergah*, S. 106, Aralık 1998.
- “Şiir, Toplumsal Bellek”, Veysel Çolak, *E*, S. 34, Ocak 2002.
- “Şiirde Bilim, Bilimde Şiir”, Gürhan Tümer, *Adam Sanat*, S. 30, Mayıs 1988.
- “Şiirde Düşüncenin Rolü: Şiir, Dil ve Düşünce”, Paul Valery, Çev. Bahar Karlıdağ, *E*, S. 53, Ağustos 2003.
- “Şiirde Kimlik Dönüşümleri: Kavafis ve Seferis Örneği”, Mehmet Yaşın, *Defter*, S. 36, Bahar 1999.
- “Şiirde Teknik ve Toplumsal Öge”, Mehmet H. Doğan, *Şiir Sanatı*, S. 13, Kasım 1966.
- “Şiirde Teknik ve Toplumsal Öge”, Mehmet Doğan, *Şiir Sanatı*, S. 13, Kasım 1966.
- “Şiiri Hayatımızdan Kovduk Mu”, Turan Karataş, *Şiir Vadilerinde içinde*, Hece Yay., Ankara, 1998, s. 9-12.
- “Şiir-İktidar: Bir İç ve Ters İlişki”, Hasan Bülent Kahraman, *Sombahar*, S. 25, Eylül-Ekim 1994.
- “Şiirimizde Kuşak”, Sabit Kemal Bayıldıran, *E*, S. 28, Temmuz 2001.
- “Şiirimizde Toplumsal Eğilimler”, Memet Fuat, *Politika Gazetesi*, 26 Ağustos 1976.
- “Şiirin Dili”, Yadigar Ercan, *Hürriyet Gösteri*, S. 270, Mayıs 2005.
- “Şiirin Doğuşu”, Christopher Caudwell, Çev. Mehmet Doğan, *Yeni Dergi*, S. 46, Temmuz 1968.
- “Şiirin İşlevi”, Doğan Hızlan, *Türk Edebiyatı Birliği Yıllığı*, 1961.
- “Şiirin İşlevi”, Veysel Çolak, *E*, S. 17, Ağustos 2000.
- “Şiirin Sosyolojik İmkani Bağlamında Mehmed Akif Şiirinin Toplumu Anlamaya Katkısı”, Kenan Çağan, içinde *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Şiirin Toplumsal Görevi”, Thomas S. Eliot, Çev. Nur Deriş, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.
- “Şiirin Toplumsal İşlevi”, Öksel Demir, *Dost*, S. 37, Nisan 1963.
- “Şiirin Toplumsallaşması”, Veysel Öngören, *Yeni Olgular*, S. 10, Ocak 1982.
- “Şiirin Toplumsallığı”, Muhsin Şener, *Bıçem-Yeni Bıçem*, Mayıs 1993.

- “Şiirsel Gerçek ve Boyutları”, Özdemir İnce, *YazkoEdebiyat*, S. 33, Temmuz 1983.
- “Şiirsel İşlev”, Pierre Reverdy, Çev. Adnan Benk, *Çağdaş Eleştiri*, S. 8, Ekim 1982.
- “Şimdinin Eleştirisi: Thomas Moore ve Bir İmkan/Öneri Olarak Ütopyaları”, İsmail Coşkun, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Şolohov ve Yazarın Sorumluluğu”, Fahrettin Demir, *Vartık*, S. 919, Nisan 1984.
- “T. Mann’ın Buddenbroks Romanında Toplumsal Değişmenin Evlilik Kurumuna Yansıması”, *Batı Ed. Araşt. Derg.*, S. 2, 1979.
- “Tahsin Yücel’in Kumru ile Kumru Romanında Nesne ve Nesneleşme”, Sadık Aslankara, *Hürriyet Gösteri*, S. 267, Şubat 2005.
- “Taklit Aşklardan Taklit Romanlara: Genel Kadın Yazarlığı”, Süha Oğuzertem, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- “Tanpınar’da Devam”, Beşir Ayvazoğlu, *Boğaziçi*, S. 45, Mart 1986.
- “Tanpınar’ın Romanlarında Savaş”, İnci Enginün, *MÜ Türklük Araşt. Derg.*, S. 1, 1984.
- “Tanzimat Devri Romanı ve ‘Araba Sevdası’nda Ramazan Ayı”, Kemal Timur, *Dergah*, S. 154, Aralık 2002.
- “Tanzimat Devri Türk Edebiyatında Esaret Temi ve Sergüzeşt Romanı”, Zeynep Kerman, *Milli Kültür*, S. 7, Aralık 1981.
- “Tanzimat Edebiyatında Siyasi Fikirler”, Jale Parla, içinde *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Tanzimat ve Meşrutiyet’in Birikimi*, İletişim Yay., İstanbul, 2001.
- “Tanzimat Romanında Yazarın Konumu”, Nüket Esen, *Hürriyet Gösteri*, S. 66, Mayıs 1986.
- “Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Edebi Ütopyalara Bir Bakış”, Engin Kılıç, *Kıtap-ık*, S. 76, Ekim 2004.
- “Tanzimattan Sonra Aşırı Batılılaşma”, Şerif Mardin, *Türk Modernleşmesi* içinde, İstanbul: İletişim Yay., 1991.
- “Tarih Karşısında Şiir ve İktidar İlişkileri”, Mehmet Yaşın, *Defter*, S. 20, Bahar-Yaz 1993.
- “Tarih ve Edebiyat”, Necdet Sümer, *Batı Ed. Araşt. Derg.*, S. 2, 1979.
- “Tarih ve Edebiyatın Olayları Yansıtır Biçimi: Kiralık Konak’ta Batılılaşma Sancısı”, Mehmet Özcan, *Dergah*, S. 107, Ocak 1999.
- “Tarihi Roman Gerçeği ve Üç Tarihi Romanda Osmanlı’nın Ele Alınışı”, Sezai Coşkun, *Türk Edebiyatı*, S. 315, Ocak 2000.
- “Tarihi Roman ve Kemal Tahir”, Özlem Fedai, *Baykan Sezer’e Armağan* içinde, Haz. Ertan Eğribel-Ufuk Özcan, Kızılelma Yay., İstanbul, 2004.
- “Tarihsel Romanın Ortaya Çıkışındaki Toplumsal ve Tarihsel Koşullar”, Georg Lukacs, Çev. Burçak Dağıstanlı, *Argos*, S. 2, Ekim 1988.

- "Taşra İktidar", A. Ömer Türkeş, *Toplum ve Bilim*, S. 88, Bahar 2001.
- "Tatminsizlikten Yasak Aşka: Aşk-ı Memnu, Muharrem Kaya", *Varlık*, S. 1132, Ocak 2002.
- "Terkip Fikri Açısından Huzur", Mustafa Özçelik, *Yönelişler*, S. 26, Kasım 1983.
- "Tevfik Fikret ile Ahmet Telli'de Kent Olgusu", Rahmi Hüyük, *Türk Dili*, Mart-Nisan 1992.
- "Tevfik Fikret'in Modernleşme Anlayışı", Taha Akyol, *Türk Edebiyatı*, S. 107, Eylül 1982.
- "Tevfik Fikret'in Şiirinde Toplum, Gençlik ve Din Problemleri", Şükrü Kurgan, *İlgaz*, S. 42-45, Mart 1967.
- "The Pure Traveler: Metin Olarak Kültür ve Edebiyat", Zeynep Sayın, *Defter*, Sayı 32, Kış 1998.
- "Theodor Fontane'nin Gerçekçi Roman Anlayışı ve 'Effi Briest'", Gürsel Aytaç, *Çağdaş Eleştiri*, Yıl: 4, S. 3, Mart 1985.
- "Toplum Mühendisliği Bağlamında Kanon-Edebiyat İlişkisi", Ahmet Cüneyt İssı, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/ Temmuz/Ağustos 2004.
- "Toplumbilimsel Eleştiri ve 'Edebiyat Sosyolojisine Giriş'", Mehmet Rifat, *Varlık*, S. 1172, Mayıs 2005.
- "Toplumcu Edebiyatın Tipleri Üzerine Bir Genelleme", A. Hacıyakupoğlu, *Hareket*, S. 77, Mayıs 1972.
- "Toplumcu Edebiyatın Topluma Faydası", Mehmet Çınarlı, *Hisar*, S: 25, Ocak 1966.
- "Toplumcu Gerçekçi Şiir ve Halk Şiiri", Hasan Bülent Kahraman, *Sanat Olayı*, S. 55, Aralık 1986.
- "Toplumcu Gerçekçi Şiirde Klişeleşme Mi Başlıyor", Doğan Hızlan, *Yazılı İlişkiler* içinde, Altın Kitaplar, İstanbul, 1983, s. 280-283.
- "Toplumcu Gerçekçi Şiiri Yeniden Kurmak", Hasan Bülent Kahraman, *Hürriyet Gösteri*, S. 103, Haziran 1989.
- "Toplumcu Gerçekçi Şiirimiz Üzerine", Bedrettin Aykın, *İnsancıl*, S. 50, Aralık 1994.
- "Toplumcu Gerçekçi Şiirimizin Konumu", Özgen Seçkin, *Damar*, S. 42, Eylül 1993.
- "Toplumcu Gerçekçilik Üstüne", Vecihi Timuroğlu, *Çağdaş Atılım*, 1 (3), Nisan 1976.
- "Toplumcu Gerçekçilik ve Çağdaş Halk Ozanlığı", Şafak Sun, *İmece*, S. 25, 26, 27, Mart, Nisan, Mayıs 1987.
- "Toplumcu Gerçekçilik: Nazım Hikmet ve 1940 Kuşağı", Hikmet Dizdaroğlu, *Adam Sanat*, S. 62, Ocak 1991.
- "Toplumcu Gözle Şiir", Ahmet Arman, *Yelken*, S. 97, Mart 1965.
- "Toplumcu Roman Tarihi Perspektifle Yazılabilir", Attila İlhan, *Hürriyet Gösteri*, S. 197/198, 1997.

- “Toplumcu Şiir Serüveninden Bir Kesit Gülten Akın”, Burhan Günel, *Evrensel Kültür*, S. 99, 2000.
- “Toplumcu Şiirimizin Bugünü ve Gelişme Çizgileri”, Hasan Bülent Kahraman, *Hürriyet Gösteri*, S. 95, Ekim 1988.
- “Toplumcu Şiirin Direnişi”, Mustafa Şerif Onaran, *Papirüs*, S. 29, Temmuz 1999.
- “Toplumcu Şiirin Sınırları”, Mustafa Şerif Onaran, *Papirüs*, S. 41, Temmuz 2000.
- “Toplumcu-Gerçekçi Yazar”, Demir Özlü, *A Dergisi*, S. 4, Nisan 1956.
- “Toplumculuk, Yabancılaşma ve Şiir”, Ahmet Oktay, *Papirüs*, S. 4, Eylül 1966.
- “Toplumların Edebiyatları ve Bunalım Dönemlerinde Edebiyatın Fonksiyonları”, Vedat Bilgin, *Divan*, 1 (2), Aralık 1978.
- “Toplumsal Açından Şiire Bakmak”, Ömer Faruk Toprak, *Yeditepe*, S. 149, Eylül 1968.
- “Toplumsal Bir Olgu Olarak Sanat ve Edebiyat”, Esra Kara, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- “Toplumsal Değişim Sürecinde Orhan Veli Şiiri”, Tuğrul İnal, *FDE*, S. 4, 1979.
- “Toplumsal Değişimi Yansıtan Romanlar Olarak İnce Memed ve Gazap Üzümleri”, Belma Ötüş-Basket, *Batı Ed. Araşt. Derg.*, S. 1, 1979.
- “Toplumsal Değişme ve Öykü”, Köksal Alver, *Hece Öykü*, S. 12, Kasım-Aralık 2005.
- “Toplumsal Değişme ve Türk Romanı”, Naci Kalpakçıoğlu, *Milliyet Sanat*, S. 32, Eylül 1981.
- “Toplumsal Değişmeler ve Edebiyat Akımları”, Erdoğan Alkan, *Düşün*, S. 9, Aralık 1984.
- “Toplumsal Gerçekçilik Bağlamında Orhan Kemal’in Hikayeleri”, Arif Yılmaz, *Hece Öykü*, S. 4, Ağustos-Eylül 2005.
- “Toplumsal Kimlik ve Kadın Yazarlığı”, Oya Batun Menteşe, *Varlık*, S. 1134, Mart 2002.
- “Toplumsal Sorunlarla Örgülenen Türk Romanı”, Önder Otçu, *Varlık*, S. 1112, Mayıs 2000.
- “Toplumsal Yabancılaşmadan Kendine Yabancılaşmaya: Seniha (Kiralık Konak) ve Emma (Madame Bovary)”, Ayten Er, *Folklor/Edebiyat*, S. 33, 2003/1.
- “Toplumsal Yönden Dil”, Berke Vardar, *Varlık*, S. 603, 1 Ağustos 1963.
- “Toplumumuzun Eylülü ve Mehmet Rauf”, Adnan Tekşen, *Yönelişler*, S. 2, Mayıs 1981.
- “Tüketim Toplumuna Ayna Tutan Bir Roman: Kumru ile Kumru”, *Hürriyet Gösteri*, S. 270, Mayıs 2005.
- “Türk Edebiyat Eleştirisi I”, Yıldız Ecevit, *Varlık*, S. 1129, Ekim 2001.
- “Türk Edebiyat Eleştirisi II”, Yıldız Ecevit, *Varlık*, S. 1130, Kasım 2001.
- “Türk Edebiyatına Kendi Giren Köylü”, Hasan Ali Yücel, *Yeditepe*, Ağustos 1958.

- “Türk Edebiyatında Dini Çocuk Şiirleri ve Terbiye Bakımından Değeri”, Önder Göçgün, *AÜ İlahiyat Fak. Derg.*, S. 5, 1982.
- “Türk Edebiyatında İki Kuruluş Anlatısı ve Milli Kimlik: Devlet Ana ve Osmanlık”, Duygu Köksal, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- “Türk Edebiyatında Statüko ve Eşkıya”, Yılmaz Odabaşı, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 30-31, Mayıs-Haziran 1997.
- “Türk Edebiyatının Coğrafyası”, Erol Çankaya, *Sanat Olayı*, S. 23, Nisan 1984.
- “Türk Halk Hikayelerinde Sosyal Tenkit”, Nerin Köse, *Ege Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 6, 1991.
- “Türk Hikayeciliğinde Toplumdan Yana Gerçeklik”, Burhan Arpad, *Yeni A.*, Temmuz, 1973.
- “Türk Modernleşmesine Romandan Bakmanın Önemi Üzerine”, Mustafa Kemal Şan, *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- “Türk Romanı ve Toplum Gerçekleri”, Ali Gevgilili, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.
- “Türk Romanında Aile İçi Şiddet Teması”, Nüket Esen, *Cogito*, S. 6-7, Kış 1996.
- “Türk Romanında Aile Yapısı”, Emel Sönmez, *Hacettepe Sosyal ve Beşeri Bil. Derg.*, S. 1, Mart 1972.
- “Türk Romanında Aile”, Kazım Yetiş, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- “Türk Romanında Aydın Sorunu”, Yunus Balcı, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- “Türk Romanında Aydın-Köylü İkilemi”, Zehra İpşiroğlu, *Çağdaş Eleştiri*, S. 5, Mayıs 1985.
- “Türk Romanında Batıcılığın Yeri”, Erol Köroğlu, içinde *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Modernleşme ve Batıcılık*, İletişim Yay., İstanbul, 2002.
- “Türk Romanında Biçim ve İdeoloji: Siyasallaşma”, Ömer Ateş, *Varlık*, 999, Aralık 1990.
- “Türk Romanında Dine ve Din Adamına Bakış”, Ramazan Gülendamlı, *Hece*, S. 65/66/67, Mayıs/Temmuz 2002.
- “Türk Romanında Efendiler ve Hizmetçiler”, Çiçek Öztekin, *Toplum ve Bilim*, S. 92, Bahar 2002.
- “Türk Romanında Estetik-Propaganda İlişkisi Üzerine”, Aslı Güneş, *Parşömen*, Cilt: 2, S. 4, Bahar 2002.
- “Türk Romanında Gerçekçilik”, Önay Sözer, *YazkoEdebiyat*, S. 13, Kasım 1981.
- “Türk Romanında İlk Alafranga Tip: Felatun Bey”, Abdullah Uçman, *Kitaplık*, S. 54, *Kitaplık*, S. 68, Ocak 2004. Temmuz-Ağustos 2002.
- “Türk Romanında Kadın Hakları”, Emel Sönmez, *Türk Kültürü Araştırmaları 1966-1969*, Ankara, 1973.

- "Türk Romanında Kadın Portreleri", Selim İleri, *Varlık*, S. 1105, Ekim 1999.
- "Türk Romanında Köy Gerçeği ve Yaban", Orhan Okay, *Yedi İklim*, S. 67, Ekim 1995.
- "Türk Romanında Köy ve Kemal Tahir", Fatih Andı, *Baykan Sezer'e Armağan* içinde, Haz. Ertan Eğribel-Ufuk Özcan, Kızılelma Yay., İstanbul, 2004.
- "Türk Romanında Kurtuluş Savaşı", Mehmet H. Doğan, *Türk Dili*, S. 298, Temmuz 1976.
- "Türk Romanında Postmodernist Eğilimin Sosyopolitiği Üzerine", Ali Galip Yener, içinde *Edebiyat Sosyolojisi İncelemeleri*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Türk Romanında Şehirleşme", Alemdar Yalçın, *Töre*, S. 154, Mart 1984.
- "Türk Sosyolojisi ve Türk Romanı: Paralel Bir Okumaya Giriş", Osman Konuk, *Baykan Sezer'e Armağan* içinde, Haz. Ertan Eğribel-Ufuk Özcan, Kızılelma Yay., İstanbul, 2004.
- "Türk Şiiri ve Modernizm", Ahmet Oktay, *Sombahar*, S. 12, Temmuz-Ağustos 1992.
- "Türk Şiirinde İçtimai Meseleler", Orhan Okay, *Sanat ve Edebiyat Yazıları* içinde, Dergah Yay., İstanbul, 1990, s. 54-70.
- "Türk Şiirinde Tarih İlgisi", Ahmet Oktay, *Argos*, S. 2, Ekim 1988.
- "Türk Yazarının Halklaşması", Cemal Süreya, (1967), içinde *Papirüs'ten Başyazılar*, Cem Yay., İstanbul, 1992.
- "Türk Yazınında Kırdan Kente Göç Olgusu", Önder Şenyapılı, *YazkoEdebiyat*, S. 32, Haziran 1983.
- "Türkçe'de Lukacs ve Düşüncesinin Etkileri", Ahmet Oktay, *Defter*, S. 10, Haziran-Ekim 1989.
- "Türkiye Modernleşmesinde Toplumsal ve Bireysel Özerlik Sorunu: Oğuz Atay ve Orhan Pamuk'la Birlikte Düşünmek", Kürşad Ertuğrul, *Doğu Batı*, S. 22, Şubat/Mart/Nisan 2003.
- "Türkiye'de Batılılaşma-Modernleşme Sorunu Bağlamında Ahmet Hamdi Tanpınar", Kürşad Ertuğrul, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- "Türkiye'de Çağdaşlaşma Meselesi ve Edebiyattaki Akisleri", Birol Emil, *Türk Kültürü*, S. 227, Mart 1982.
- "Türkiye'de Edebi Hayat", Armand Gaspard, Çev. T. Yücel, *Varlık*, S. 608, Ekim 1963.
- "Türkiye'de Edebiyat Sosyolojisinin Önündeki Önemli Açmazlar Üzerine Bazı Düşünceler", Kurtuluş Kayalı, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- "Türkiye'de Estetik Düşünce", Ömer Naci Soykan, *Türkiye'den Felsefe Manzaraları* içinde, YKY, İstanbul, 1993.
- "Türkiye'deki Edebiyat Sosyolojisi Çalışmaları Üzerine Tespit, Tahlil ve Teklif", Sezai Coşkun, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.

- "Türkiye'de Kitap Okunuyor mu?", Gül Sılaca-Reyhan Tutumlu, *Kanat* S. 5, Kış 2001.
- "Türkiye'de Tarihsel Roman Ya Da Tarihe Duygusal Bakmak", Kurtuluş Kayalı, *Argos*, S. 3, Kasım 1988.
- "Türkiye'deki Yazarlar Üstüne Sosyolojik Bir İnceleme 1". Gökhan Tok, *İzlek* 23-24 (Ağustos-Eylül 1995): 10-15.
- "Türkiye'deki Yazarlar Üstüne Sosyolojik Bir İnceleme 2". Gökhan Tok, *İzlek* 25-26 (Ekim-Kasım 1995): 39-48.
- "Ulusal Edebiyat Nedir?", Ulus Baker, *Toplum ve Bilim*, S. 81, Yaz 1999.
- "Ulusal Edebiyat ve Toplumsal Öz", Ömer F. Toprak, *Yeditepe*, S. 140, Aralık 1967.
- "Ulusal Kimlikler, Türkler, Yunanlılar ve Edebiyat Metinleri", Herkül Millas, *Defter*, S. 32, Kış 1998.
- "Uzun Denklem: Oktay Rifat'ın Şiirinde Folklor ve Modernizm", Orhan Koçak, *Defter*, S. 36, Bahar 1999.
- "Üç Beş Kişi'nin Aydınları", Gürsel Aytaç, *Çağdaş Eleştiri*, Yıl: 3, S. 5, Mayıs 1984.
- "Üç İstanbul Romanı Üzerine Sosyolojik Okuma Denemesi", Köksal Alver, *İlmi Araştırmalar*, S. 15, Aralık, 2003.
- "Üç İstanbul: Edebi Patriark ile Toplumsal Patriarkin Paslaşmaları", Aslı Güneş, *Parşömen*, Cilt: 3, S. 2, Bahar 2003.
- "Ütopyalarda Sanat-Toplum İlişkisi", Ömer Naci Soykan, *Felsefe Dünyası*, S. 1, Temmuz 1991.
- "Verili Toplumsal İlişkiler Ortamında Düşünür-Gezer Olarak Şair", Ahmet Oktay, *Çağdaş Eleştiri*, Yıl: 3, S. 2, Şubat 1984.
- "Veysel Şiirinin Toplumsal ve Düşünsel Yapısı", Adnan Binyazar, *Varlık*, S. 789, Haziran 1973.
- "Victoria Döneminde Roman ve Okuru", Zeynep Ergün, *Argos*, S. 25, Eylül 1990.
- "Yaban ve Kar Romanlarında Aydın Konumu", Bihter Dereli, *E*, S. 41, Ağustos 2002.
- "Yaban, Küçük Ağa ve Aydınımızın Konumu", M. Emin Göktaş, *Hareket*, S. , Mayıs 1979.
- "Yaban'da Anadolu İnsanı", Ahmet Özpınar, *Konevi*, S. 24, Aralık 1984.
- "Yaban'da Aydın Tipi Üzerine", Nazan Bekiroğlu, *Milli Kültür*, S. 77, Ekim 1990.
- "Yaban'da Aydınlar ve Halk", Etem Çalık, *Boğaziçi*, S. 49, Ağustos 1986.
- "Yaban'da Teknik ve İdeoloji", Berna Moran, *Çağdaş Eleştiri*, S. 2, Nisan 1982.
- "Yabancılaşma Çerçevesinde Bilge Karasu'nun Bir Öyküsü", Ömer Say, *Kaşgar*, S. 30, Kasım-Aralık 2002.
- "Yabancılaşmanın Romanı (Yusuf Atılğan)", Halil Şahan, *Türk Dili*, S. 285, Haziran 1975.

- “Yakup Kadri Karaosmanoğlu”, Birsen Talay, içinde *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Kemalizm*, İletişim Yay., İstanbul, 2001.
- “Yakup Kadri Romanlarında Cumhuriyet Öncesi Tarihsel Dönüşüm Çerçevesinde Toplum ve Birey”, Hüseyin Köksal, *Türk Yurdu*, S. 153-154, Mayıs-Haziran 2000.
- “Yakup Kadri’de Konak”, Selim İleri, *Türk Dili*, S. 281, Şubat 1975.
- “Yakup Kadri’nin Romanı Gerçekçi Bir Roman Mı?”, Önay Sözer, *Çağdaş Eleştiri*, S. 7, Eylül 1982.
- “Yapıt ve İletişim”, Maurice Blanchot, Çev. S. Öztürk Kasar, *Yazınsal Uzam* içinde, YKY, İstanbul, 1993, s. 181-198.
- “Yaşam Gerçeğinden Roman Gerçeğine”, Feridun Andaç, *Yeni Düşün*, S. 29, Mart 1989.
- “Yaşam ve Roman”, Oktay Akbal, *Sanat Olayı*, S. 4, Nisan 1981.
- “Yaşam ve Şiir”, Ahmet Oktay, *Milliyet Gazetesi*, 17 Haziran 1993.
- “Yaşam ve Şiir”, Gülten Akın, *Türk Dili*, S. 356, Ağustos 1981.
- “Yaşama Biçimimiz ve Hafif Romanlar”, Emre Kongar, *Hürriyet Gösteri*, S. 19, Haziran 1982.
- “Yaşamdan Yazınsala, Yazınsaldan Yaşama”, Özcan Karabulut, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 10, Eylül-Ekim 1993.
- “Yaşamın Öyküde Öykünün Yaşamda Yeri”, Aysu Erden, *E*, S. 33, Aralık 2001.
- “Yaşar Kemal’in Toplum Psikolojisi”, Orhan Öztürk, *Forum*, S. 234, 1 Ocak 1964.
- “Yazar ile Okur”, Memduh Balaban, *Varlık*, S. 560, Ekim 1961.
- “Yazar ve Coğrafya”, Gürsel Korat, *AdamSanat*, S. 226, Kasım 2004.
- “Yazar ve Okuyucuları”, Saul Bellow, *Yeni Ufuklar*, S. 85, Haziran 1959.
- “Yazarın Ölümü”, Roland Barthes, Çev. H. Çetinkaya, *Edebiyat ve Eleştiri*, S. 4, Güz 1993.
- “Yazarın Terk Edilmesi, Metnin Dönüştürülmesi ve Okurun Yeniden Yönlendirilmesi”, Pauline Marie Roseneau, *Postmodernizm ve Toplum Bilimleri* içinde, Çev. Tuncay Birkan, Ark Yay., Ankara, 1998, s. 55-80.
- “Yazarlar ve Okurlar”, Mona Ozouf, Çev. İnci Gürel, *Varlık*, S. 827, Ağustos 1976.
- “Yazar-Okur İlişkileri”, Ferid Edgü, *Yeni Ufuklar*, S. 137, Ekim 1963.
- “Yazı Oyunundaki Ölü Adam: Yazarın Ölümü ve Foucaultcu Retorik”, Ali Utku, *Doğu Batı*, S. 14, Şubat/Mart/Nisan 2001.
- “Yazı ve Devrim”, Roland Barthes, Çev. Oğuz Demiralp, *Yeni Dergi*, S. 122, Aralık 1974.
- “Yazı ve Toplumsal Özne”, J-M. Marconot, Çev. Necmiye Alpay, *Kuram*, S. 1, Ocak 1993.
- “Yazı, Söz ve Edebiyatın Gücü”, Hüseyin Su, *Hece*, Sayı 102, Haziran 2005.

- "Yazı'nın, Yazar'ın, Edebiyat'ın İşlevi ve Okuyucu", Hilmi Uçan, *Hece*, S. 90/91/92, Haziran/ Temmuz/ Ağustos 2004.
- "Yazın Akımlarının Oluşumunda Toplumsal/İdeolojik Yapının Yeri", Nedim Gürsel, *Türk Dili*, S. 349, Ocak 1981.
- "Yazın Metni ve Okur", Şara Sayın, *YazkoEdebiyat*, S. 5, Mart 1981.
- "Yazın ve Etkisi", Vecihi Timuroğlu, *AdamSanat*, S. 212, Eylül 2003.
- "Yazın ve İktidar", Ahmet Oktay, *Hece*, Sayı 103, Temmuz 2005.
- "Yazın ve Sanat Yapıtlarını Çözümlemesinde Toplumbilimsel İlkelerin Yeri ve Önemi", Oğuz Özügül, *YazkoÇeviri*, S. 18, Mart-Nisan 1984.
- "Yazın ve Savaş", Aysu Erden, *Varlık*, S. 1149, Haziran 2003.
- "Yazın ve Toplum İlişkisi Üzerine Kuramsal Bir Yaklaşım: Yazın Toplumbilim", Sevim Akten, *Edebiyat ve Toplum Sempozyumu* içinde, AÜ Tömer Gaziantep Şubesi, Ankara, 1999.
- "Yazın ve Toplumsal Yapı", Emin Özdemir, *Varlık*, S. 849, Haziran 1978.
- "Yazın ve Ulusal Yaşam", Antonio Gramsci, Çev. Bedrettin Cömert, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.
- "Yazında İktidar", Oğuz Demiralp, *Yazı*, 1978/1.
- "Yazında Siyasa", Julia Cristeva, Çev. Mustafa Kesret, *Oluşum*, S. 43/85, Mayıs 1981.
- "Yazınımızda Toplumsal Eleştiri ve Jakobenzim Üzerine Gözlemler", Ahmet Oktay, *Argos*, S. 14, Ekim 1989 ve *Zamanı Sorgulamak* içinde, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1991, s. 184-200.
- "Yazının Toplumsallaşması", Ahmet Oktay, *YazkoEdebiyat*, S. 7, Mayıs 1981.
- "Yazınsal Bir Tür Olarak Yayıncılık", Roberto Calasso, *Kitaplık*, S. 62, Haziran 2003.
- "Yazınsal İletişim", Akşit Göktürk, *Sözün Öresi* içinde, YKY, İstanbul, 2002, s. 20-30.
- "Yazınsal Metnin Okunması ve İdeoloji", Ali Galip Yener, *Düzyazı Defteri*, Aralık 2003.
- "Yazınsal Yaratmada Bireyin İşlevini Nasıl Anlatmalı", Lucien Goldmann, Çev. Tahsin Saraç, *Türk Dili*, S. 234, Mart 1971.
- "Yeni İslami Akım ve Erdem Beyazıt", Murat Turna, *Yedi İklim*, S. 184/185, Temmuz/Ağustos 2005.
- "Yeni Roman, Gerçekçilik ve Küçük Burjuva Aydını", Edouard Lopa Andre Sauvage, Çev. Asım Bezirci, *YazkoEdebiyat*, S. 3, Ocak 1981.
- "Yerlilik, Değişim ve Küreselleşme Bağlamında Saatleri Ayarlama Enstitüsü", Metin Savaş, *Dergah*, S. 134, Nisan 2001.
- "Yığın Edebiyatı Kavramı Üzerine", Yüksel Baypınar, *Millî Kültür*, S. 47, Aralık 1984.

- “Yığın Edebiyatı”, Nermi Uygur, *Türk Dili*, S. 202, 1 Temmuz 1968.
- “Yılanların Öcü ve Köy Gerçeği”, M. Galip Erdem, *Türk Yurdu*, S. 8, Ağustos 1981.
- “Yılmaz Karakoyunlu Toplumsal Değişimin Romanlarını Yazıyor”, Feridun Andaç, *Hürriyet Gösteri*, S. 123, Şubat 1991.
- “Yirminci Yüzyılda Edebiyat Eleştirisi ve Terry Eagleton”, Jale Parla, içinde *Edebiyat Kuramı*, Ayrıntı Yay., İstanbul, 1990.
- “Yunus Şiirinde Toplumun Hikayesi”, İlhan Başgöz, *Milliyet Sanat*, S. 258, Şubat 1991.
- “Yurdumuzda Edebiyat Sosyolojisiyle İlgili Araştırmalar”, Nurettin Şazi Kösemihal, *Sosyoloji Dergisi*, S. 21-22, 1967.
- “Ziya Gökalp’e Göre Edebiyat”, Müjgan Cumhuri, *Hisar*, S. 131, Kasım 1974.

KAYNAKLAR

- ALVER, Köksal, “Sosyolojik Eleştiri: Sosyolojik Okumaya Giriş”, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- COŞKUN, Sezai, “Türkiye’deki Edebiyat Sosyolojisi Çalışmaları Üzerine Tespit, Tahlil ve Teklif”, *Edebiyat Sosyolojisi* içinde, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- ÇELEBİ, Hasan, “Sezai Karakoç Bibliyografyası”, *Hece (Diriliş Özel Sayısı)*, S. 73, Ocak 2003.
- ÇIKLA, Selçuk- AKBAYIR, Sıddık, “Hayat-Edebiyat-Siyaset Kaynakçası”, *Hece (Hayat Edebiyat Siyaset Özel Sayısı)*, S. 90/9192, Haziran/Temmuz/Ağustos 2004.
- DİRİN, İlyas- ÖZDEMİR, Şaban “Ahmet Hamdi Tanpınar ve Eserleri Hakkında Yazılanlar”, *Hece (Ahmet Hamdi Tanpınar Özel Sayısı)*, S. 61, Ocak 2002.
- DİRİN, İlyas, “Roman Kaynakçası”, *Hece (Türk Romanı Özel Sayısı)*, S. 65-66-67, Mayıs-Haziran-Temmuz 2002.
- ESCARPİT, Robert, *Edebiyat Sosyolojisi*, Çev. Hüseyin Portakal, İletişim Yay., İstanbul, 1992.
- GÖKALP, Ziya “Roman”, *Makaleler IX*, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1980 (ilk yayım: Cumhuriyet, 28 Eylül 1924).
- SU, Hüseyin, “Öykü Kaynakçası”, *Hece (Türk Öykücülüğü Özel Sayısı)*, S. 46-47, Ekim-Kasım 2000.
- KARATAŞ, Turan, “Şiir Bibliyografyası-Şiire Dair Yazılanlar”, *Hece (Türk Şiiri Özel)*, S. 53-54-55, Mayıs-Haziran-Temmuz 2001.
- KAYALI, Kurtuluş, “Türkiye’de Edebiyat Sosyolojisinin Önündeki Önemli Açmazlar Üzerine Bazı Düşünceler”, içinde *Edebiyat Sosyolojisi*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.

- KÖSEMİHAL, Nurettin Şazi, "Yurdumuzda Edebiyat Sosyolojisiyle İlgili Araştırmalar", *Sosyoloji Dergisi*, S. 21-22, 1967.
- SUSAM, Şebnem, "Edebiyat Eleştirisi ve Kuramları Kaynakçası", *Defter*, S. 31, Sonbahar 1997.
- ŞAN, Mustafa Kemal, "Edebiyat Sosyolojisinin Tarihinden Basamaklar", içinde *Edebiyat Sosyolojisi*, Editör: Köksal Alver, Hece Yay., Ankara, 2004.
- TEZCAN, Mahmut, *Türk Sosyoloji Bibliyografyası 1928-1968*, AÜ Eğitim Fak. Yay., Ankara, 1969.
- Türkiye Bibliyografyası*, Milli Kütüphane Müdürlüğü, Ankara.
- Türkiye Makaleler Bibliyografyası*, Milli Kütüphane Müdürlüğü, Ankara.
- ÜLGENER, Sabri F., *İktisadi Çözülmenin Ahlak ve Zihniyet Dünyası*, Der Yay., İstanbul, 1981 (İlk baskı: 1951).

www.ideefixe.com

www.kitapyurdu.com

www.mkutup.gov.tr

ABSTRACT

Sociology of literature is concerned with the relationship between literature and society and tries to explain the social life in this regard. As a discipline it has initially been shaped in the nineteenth century Europe. Yet in Turkey, it has spread only after the second half of the 20th century. Thus, there has developed a significant body of literature about the sociology of literature. Three different groups have contributed to this literature: the sociologists, social scientists, and the critics and the men of literature. As a result there has appeared a considerable amount of literature. The aim of this article is to overview the formation of this literature.

Key Words : Literature, Society, Turkish Sociologists, Literature and Social Life.